

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti bel f ö l d i h i r e k

1974. január 3.

bb.1. régi mérnökök barátkoznak az új műanyagokkal - kétéves szakmérnökképzés indul a műszaki egyetemen

hi/a/-cz

1974. január 3.

otáh béla, az mti tudományos munkatársa írja:

kétéves szakmérnöki tanfolyam indul februárban a budapesti műszaki egyetemen. ennek keretében a műanyag-és gumipari tan-
szék oktatói az iparban dolgozó vegyész, gépész, építész és e-
gyéb képzettségű mérnökök részére a műanyag-felhasználás legkü-
lönözőbb területeiről tartanak előadásokat. dr. hardy gyula tan-
székvezető egyetemi tanár - a nagy jelentőségű továbbképző akció
házigazdája - erről adott tájékoztatást az mti munkatársának.

elmondotta, hogy a műanyagok ipari felhasználásának üteme
világszerte - így nálunk is - rendkívül meggyorsult. a szakem-
berek prognózisa szerint már 1980-ban a műanyag-igény egyedül na-
gyobb lesz, mint az összes többi szerkezeti anyagé együttvéve. ez
a körülmény - mondotta hardy professzor - az iparban működő mérnö-
keinkkel szemben fokozott követelményeket támaszt, ugyanakkor tan-
székünkre is nagy felelősséget ró. arról van ugyanis szó, hogy e-
gyes szakmákban a régebben dolgozó mérnökök ismeretköre ma már
hiányosnak tűnik és azt a mai műszaki élet újabb feltételeihez
jobban hozzá kell igazítani. többek között meg kell tanítanunk
őket a műanyagok ugyszólván naponta bővülő skatájának aprólé-
kos ismeretére, mert a jelenleg fennálló ismerethiány lehetetlen-
né teszi a műanyagok felhasználásában rejlő beláthatatlan lehe-
tőségeik teljes kiaknázását.
/folyt.köv./

bb.1./ régi....folyt./-a

- ezt akarjuk megelőzni, amikor hajdani tanítványainkat esetenként néhány órára a gyakorlati élet területéről visszahozzuk a régi padokba, hogy megismertessük velük a jelenleg használatos műanyagokat, feltárjuk előttük azok sokoldalú alkalmazási lehetőségeit. ennek érdekében mozgósítjuk az érintett szakterületeken legjáratosabb előadó-tanárokat, akik gyakorlati példákkal illusztrálják majd, hogyan kell az egyes műanyagokból a különböző késztermékeket megtervezni. a hallgatók szem előtt vonulnak majd el - elemző magyarázatokkal kísérve - a legmodernebb gyártási technológiák és méretezési eljárások.

hardy professzor a továbbiakban elmondotta, hogy a műanyagok bevonulása az iparba a mérnököktől olyan ismereteket követel meg, amilyenekkel régebben nem rendelkeztek. a gépészmérnök például korábban szerzett gyakorlatával a különböző szerkezeti elemekből meg tud szerkeszteni egy gépelemet, de ugyan ezt műanyagból már nem képes megalkotni, mert annak egészen mások a feltételei. többek között ilyen és hasonló mesterségbeli fogásokra kell őket pótlólag megtanítani. az építészmérnököt pedig olyan ismeretekkel kell felvértezni, hogy bizonyos szerkezeteket ne csak vasbetonból tudjon konstruálni, vagy fatat ne csak téglából tudjon elképzelni, hanem a célnak megfelelő műanyagból is.

- az ismeretnyújtás során némely vonatkozásban a mérnöki szintnél is lejjebb kell mennünk. tanfolyamunkon egyebek közt azt is bemutatjuk, hogy például egy parketta-padlóhoz képest milyen előnyei vannak egy műanyag-padlónak, vagy a téglafal helyett egy műanyag választóelemnek. a padló kopási tulajdonságait is szemléltetni fogjuk; bemutatjuk azt is, hogy a zaj hogyan érvényesül egy műanyag-alapon, de azzal is megismertetjük „diákjainkat”, hogyan kell egy műanyagpadlót úgy előállítani, hogy az ne csússzon. az épületeknél ma már nagyon sok műanyag csövezeteket használnak: ezek méretezési és felfüggesztési elvei egészen mások, mint az acél- vagy betoncsövéké. a műanyagokkal kellően bánni tudó mérnököknek azután ismereteik egy részét tovább kell adniuk a munkásoknak. az ereszpítők például megszokták, hogy munka közben egyik lábukkal a tetőről a csatornába lépnek: műanyagcsatornánál ez a korábbi beidegzettség súlyos veszélyt jelenthet.

végezetül hardy professzor arról tájékoztatót, hogy oktatóik a műszaki egyetem más karain is tartanak előadásokat annak érdekében, hogy a gyakorlatba kikerülő fiatal mérnökök megfelelő műanyag-ismeretekkel rendelkezzenek./mt1/

bb.3. mesterségünk címere, vetélkedő rádiójáték robinson crusoe-ról - új m ifjúsági műsorok a rádióban

1/nm/fk/h1/a/-cz

1974. január 3.

az év elejére is bőséges kínálatot tartogat a gyerekeknek és a fiataloknak a magyar rádió ifjúsági osztálya. különösen nagy érdeklődésre tarthat számot a mesterségünk címere című pályaválasztási vetélkedő, amelyet hat elődöntő után januárban közvetítenek. a két középdöntőre 19-én, illetve 26-án kerül sor a petőfi-adón 14 órától 14.45-ig. az első középdöntőben a pécsi, a budapesti és a szegedi gyerekek játszanak, akik az építőipart, a híradástechnikai ipart, valamint a husipart képviselik. a második középdöntőben a debreceni, a győri és a miskolci versenyzők a konzervipar, a műbörgyártás és a vaskohászat, küldötteiként, adnak számot szakmai ismereteikből. a két középdöntő mindegyikéből tíz-tíz résztvevő jut tovább a döntőbe. ennek érdekessége az lesz, hogy ugynevezett, hangos fotókat, készítenek a rádió munkatársai, s a játékosoknak a zajok, magyarázó szövegek alapján kell kitalálniuk a gyár, illetve a gép nevét, amivel ott dolgoznak. kerékpár, magnetofon, sok játék, sportfelszerelés, valamint földijként egy hordozható tv-készülék talál gazdára a két középdöntő, illetve a döntő műsorában.

a január 24-én jelentkező, ifjúsági randevu 2-től 6-ig, a pályaválasztás előtt álló fiatalok helyzetét kívánja megkönnyíteni olyan módon, hogy szakemberek adnak választ a sorsdöntő problémáival kapcsolatos kérdéseikre. a hallgatók levélben vagy az adás napján kérhetik a szakemberek tanácsát, véleményét. ugyancsak az ifjúságpolitikai rovat szerkesztésében hangzik el a, huszas stúdió, műsorában a, hallod? válaszolj!, című adás. itt arról lesz szó, hogy tudunk-e beszélgetni, vagy csak közlünk egymással dolgokat. többek között a résztvevők kicserélik véleményüket a fiatalok leszűkült szókincséről, arról, hogy a tizenévesek a felmérések szerint 200 szónál többet nem használnak. a műsort azzal a céllal készítik, hogy megtanítsák a fiatalokat a beszélgetés-, tudományára, bevezessék őket a csevegés művészetébe.

„robinson és a világjáró boszorkány”, címmel kerül a gyerekek elé január 27-én tordona ákos rádiójátéka. a szerző a művet defoe robinson című regénye nyomán készítette, felhasználva hozzá a mű születésének körülményeit, illetve a könyv egyes részleteit. az új ifjúsági hangjáték nem pontos adaptációja a világhírű alkotásnak. /mt1/

-.-

- 3 -

bb.2. restaurálták a kecskeméti nagytemplom toronyóráját
vid-kz/gné/fé -cz 1974. január 3.

az újév kezdetétől ismét halad az idő kecskeméten. hanga István, helyi óramester több hónapig tartó munkával befejezte a nagytemplom 84 éves toronyórájának javítását. az öreg óra ezúttal szorult első alkalommal reparálásra. felújítása során új fogaskerekeket kapott meghajtó szerkezetét három, egyenként egymáshoz vastag láncon függő súly működteti./mti/

--

bb.5. új csehszlovák filmeket vettünk át hazai forgalmazásra
i/mn/fk/hi/fé -cz 1974. január 3.

a nemrég brnóban járt magyar delegáció számos érdekes filmet vett át hazai forgalmazásra a csehszlovák filmstúdiókból. egy idősebb és egy fiatal pár szerelmi kapcsolatáról szól a világhírű rendező, Karel Kachyna „Szerelmem”, című műve, amelyben rendkívül nagy szerepet kapnak a színészek és a kísérőzene. ugyancsak Kachyna alkotása a „Forró tél”, amelynek háttéré a II. világháború. a film története arról szól, hogyan szerveződnek ütőképes partizánegységgé a különböző nemzetiségű katonaszökevények.

egy javítóintézetből szabadult fiú és a nevelését vállaló munkás konfliktusa áll Antonyin Kachlik „A kockázat két autóversenyzője”, című filmjének középpontjában. csehszlovák-NDK koprodukcióban forgatta Vaclav Vorlicek a „három mogyoró hamupipőkének”, című filmjét.

Lélektani bűnügyi dráma Jiri Saguens „Gyilkossági kísérlet”, című filmje. az „Alena nővér ismeretsége”, című filmalkotást Hubacsek és Bor készítette. ismert novella az alapja V. Bahma „Rejtett forrás”, című művének, amely egy híres faszobrász életéről szól. ugyancsak novella alapján forgatta Martin Holý a „Katharina Padychova vétké”, című művét./mti/

--

- 4 -

bb.4. bugnak a gerlek - tavaszt jelez a cinke

i kg/fk/ie/fé la 1974. január 3.

Kedvez az enyhe idő a madárvilágnak, a hótakaró nélkül sötétlő földeken könnyebben rátalálnak a táplálékra a varjak és a különböző ragadozó madarak. a bagoly is játszva megszerzi most napi pocokadagját, ilyenkor ugyanis a kukoricaföldeken elhullott csövekért kimászik buvóhelyéről a pocok. az országos természetvédelmi hivatalhoz befutó jelzések szerint ezen a télen ritkábban látni a nagyobb vizeink körül keringő népes madárrajokat, mert az apróbb tavakról is eltűnt a jég, s így szétszórtan, párosával vagy kisebb csoportokban élnek. a téli tájak jellemző tartózeke, a vadlud-csapat is hiányzik, egyedül Kardoskut környékén figyeltek meg az elmúlt napokban 50-60 összetartó vadlibát.

Budapesten a tabánban, a Szent István-parkban és a Vérmező környékén gyakori vendég most a sirály. ezek a balti-tengerről hazánkba érkezett élelmes madarak még az ablakokba kitett táplálékot is szívesen megkeresik, majd rendszerint visszarepülnek a dunára. az év első napját tavaszjelző énekével: a nyitnikékkel köszöntötte néhány cinke, az esős január megtévesztette őket. bugnak a gerlek is, ha az idő enyhe marad, neki is vágnak a költésnek. gyakran előfordul ugyanis, hogy főként a balkáni gerle márciusban már fiókat nevel, de ha a hó aztán belepi a szűtők fészket, elpusztulnak a kicsinyek./mti/

--

bb.6. száz éves a jászberényi jász múzeum - megújodik a patinás régiségtár

vid-ká/fé -cz 1974. január 3.

Száz esztendővel ezelőtt, 1874-ben nyitotta meg kapuit látogatói előtt Jászberény nagymúltú közművelődési intézménye, a Jász Múzeum. az ország egyik legpatinásabb vidéki muzeuma fontos kulturtörténeti szerepet tölt be. falai között őrzik a jászok történelmének, néprajzának megannyi kincsét. kiemelkedő értéke a múzeumnak a jászok nagy becsben tartott eredlyéje, a Lehel kürtje, amelyhez az egyik legszebb hősi legenda fűződik.
/folyt.köv./

- 5 -

bb.6. száz éves afolyt /p

a muzeum legtermékenyebb időszaka a/z utóbbi tíz esztendő volt. ekkor jelent meg a muzeumi baráti kör támogatásával a „jászsági füzetek”, című muzeumi kiadványsorozat. a legutolsó, sorrendben a tizedik szám László Gyula professzor munkája: színes illusztrációkkal a Lehel kürtjét és a hozzáfűződő mondát mutatja be több nyelven. ugyancsak egy évtizede tartja nyitva kapuit a jászság története az őskortól napjainkig című állandó muzeumi kiállítás.

a jász muzeum a centenáriumi tiszteletére megújodik. patinás épületét társadalmi segítséggel felújítják, s új állandó kiállítást rendeznek. a centenáriumi tiszteletére jászberényben nyitják meg az őszi muzeumi hónapot. /mti/

bb.7. fogyasztási szövetkezetek az iskolákban

1 ol/fk/p

1e la

1974. január 3.

nemrégiben ifjúsági fogyasztási szövetkezet alakult a Marx Károly közgazdaságtudományi egyetem kinizsi utcai diákközházában. az új szövetkezet - amelynek 70 alapító tagja van - 50 forintos részjegyeket bocsát ki, s étel- és élelmiszerüzletet - amolyan mini-abc-boltot nyit a kollégiumban. tervezik, hogy ellátják az ifjúsági klub rendezvény-szolgálatát, s kívánságra majd átváltják hideg élelmiszerre az egyetemi menza vacsora jegyeit. ez utóbbi szolgáltatása az előzetes számítások szerint évenként körülbelül 20-30 ezer forinttal növelné a bolt forgalmát. számolnak azzal a lehetőséggel is, hogy tevékenységüket a jövőben az egyetem másik három kollégiumára is kiterjeszthetik. a szövetkezeti gondolat ugyanis nem egészen új a fiatal közgazdász-hallgatók körében; közülük sokan látogatják az egyetem szövetkezeti szakszemináriumát.

az újonnan alakult kollektíva egyike az alsó-, közép- és felsőfokú tanintézetekben létrehozott és biztatóan fejlődő ifjúsági, pontosabban: iskolaszövetkezeteknek. szervezésük napjainkban vesz nagyobb lendületet, de történetük a távolabbi múltba nyúlik vissza. az első hazai diákszövetkezetek az I. világháború előtt alakultak, részükre a példát a svájci, a francia és az angol egyetemek diákszövetkezetei szolgáltatták. nálunk az iskolaszövetkezeti forma azonban korántsem terjedt el olyan mértékben, mint külföldön; a magyar ifjúsági szövetkezeti mozgalom a két világ-háború között csak vegetált. a felszabadulás utáni években újonnan alakult iskola szövetkezetek jórészt helyzetük tisztázatlansága miatt nem tudtak fejlődni, s feloszlottak.

/folyt köv. /

-6-

bb.7. fogyasztásifolyt /p

a mozgalomnak újabb lendületet a fogyasztási szövetkezetek VII. kongresszusa adott; 1972-ben az iskolaszövetkezetek száma elérte a 15-öt. ma már több, mint husz ilyen szövetkezet tevékenykedik, jobbra felsőoktatási intézmények és középiskolák kollégiumaiban. közülük néhány részben önálló jogi személyként jött létre és működik ma is: többségük azonban valamelyik áfész szekciójaként üzemelteti a kezelésében lévő büfét vagy más egységet. a diákok ellátására étel- és élelmiszerboltot, presszót, klubot tartanak fenn, sőt mint például a pécsi orvostudományi egyetemen, könyvesboltot is, amely segít a tanszerek beszerzésében. vannak olyan kollektívák, mint például a budapesti Mórtyusz Zsigmond gimnázium diákszövetkezete, amely ösztöndíjat alapított a hátrányosabb helyzetben lévő tagjai segítésére. a diákszövetkezetekben a fiataloknak a szövetkezés adta kedvezmények mellett részük van az aktív közéleti cselekvésben, módjuk van az öntevékenységre, s a szövetkezeti keretek között a gyakorlatban „tanulják”, a demokratizmust, s alakulóban az új típusú diák-tanárviszony is. /mti/

bb.8. garázda támadó - két évi szabadságvesztés

1 b c/gg/p hi la

1974. január 3.

szabó János 19 éves budapesti segédmunkás, a Lőrinci ifjúsági parkban maga köré gyűjtött több fiatal embert - többségükben fiatalok - s elmondta nekik, hogy bosszút akar állni ismeretlen személyeken, akik néhány nappal korábban megverték. kérte őket, tartssanak vele, s a verekezésnél legyenek segítségére. azok hallgattak is szavára, s együtt elindultak kispest irányába. utközben kerítésekbe léptek, s felfegyverkeztek. szabó pedig egy hosszú bakelitruddal vitt magával. utközben egy lakókocsinál belekötöttek az ott tartózkodó munkásokba, majd a Lenkey utcai munkásszálló elé mentek. itt közrefogtak egy férfit, szabó a bakelitruddal nagy erővel arcába vágott majd amikor a megtámadott elesett, többször belerugott és öklével is leütötte rá. a szerencsétlen férfi töréses sérülést és agyrázkódást szenvedett. a támadást követően a garázdálkodók közül többek behatoltak a munkásszállóba, ott átkutattak helyiségeket, majd eltávoztak.

a XVIII. - XIX. kerületi bíróság szabó Jánost súlyos testi sértésért és garázdaságért két évi szabadságvesztéssel sújtotta, társait pedig rövidebb tartamu - részben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre, illetve pénzbüntetésre ítélte.

/mti/

-7-

bb. 9. hatékonyabb közgazdasági módszerek, az energiatermelés fejlesztése, a gépgyártás szakosítása a kgst-bizottságok idei terveiben

1/sl-sb-ni-jf/gk/rj ie la

1974. január 3.

a kgst munkájában nagy jelentőségűnek ígérkezik a szervezet 25. esztendeje, az 1974-es év. különböző bizottságai az 1976/80-as tervek egyeztetési munkálatai során az idén foglalkozásuk össze a tervek koordináció tavaly befejeződött első szakaszának eredményeit, egész sor megállapodást is aláírnak, megalapozva a tagországok új ötéves tervét, s az integrációs program jegyében országaink sokoldalú együttműködésének fokozását. az mti munkatársai a magyar népgazdaság számára legjelentősebbek közé tartozó öt kgst-bizottság magyarországi titkárságán tájékoztatást kértek a bizottságok idei tervéről, a hazánkat különösképpen érintő témákról.

a tervezési együttműködési bizottság

amelyben a tervbizottságok elnökei képviselik a tagországokat, mindenekei előtt a tervek gazdasági feltételeit, az anyagellátás helyzetének várható alakulását vizsgálja, egyeztet. az év folyamán a bizottság mintegy 30 jelentős témát tűz napirendre, valamennyi erőteljesen érinti a magyar népgazdaság új ötéves tervét, gazdaságunk 1976-80. közötti, sőt a nyolcvanas évek utáni fejlődését, a többi között egyeztetik az energiahordozók várható termelését, megvitatják nemzetközi villamosvezeték-rendszer építésének kérdéseit, egyeztetik a vaskohászati alapanyagok termelését, a petrokémiai ipar fejlesztését, kialakítják az etilénszármazékok, műanyagok, műgumik kölcsönös szállításának programját. a feldolgozóipar fejlesztésének témakörében mindenekei előtt a legújabb igényeknek megfelelő nagycégek berendezések gyártásáról, kooperációs és szakosítási megoldásokról döntenek. valamennyi kérdésben főként a gazdasági feltételek megteremtéséről gondoskodik a bizottság. az elvi jelentőségű állásfoglalásokat az idén már várhatóan konkrét megállapodások is követik, amelyekben a tagországok vállalják különféle anyagok, termékek szállítását, illetve azok átvételét, megállapodnak kooperációkban, szakosításokban. hazánk igen nagymértékben érdekelt valamennyi döntésben. e megállapodások teszik biztonságossá különböző energiahordozók, alapanyagok beszerzését, a hazánknak is áramot szolgáltató nagyfeszültségű villamos távvezeték megépítését, petrokémiai programunk szorosabb bekapcsolását a nemzetközi kooperációba, közreműködésünket a számunkra is nélkülözhetetlen korszerű ipari berendezések gyártásában.

/folyt.köv./

7.55 rj

- 8 -

bb. 9. /hatékonyabb... 1. folyt./rj

a tervezési együttműködés közgazdasági eszközeinek korszerűsítésére is javaslatokat dolgoz ki. a többi között a pénzügyi elszámolások hatékonyabb módszereit vizsgálja, amelyben a sokoldalú elszámolások az eddiginél nagyobb hangsúlyt kapnának a kétoldalúakkal szemben. arra törekednek, hogy az egymás közötti tartozásokat és követeléseket a kgst ne csak nyilvántartsa, hanem ezeket a sokoldalú elszámolás elveinek megfelelően egyenlítsék is ki, s ehhez a transzferábilis rubel szerepét, jelentőségét is növelni kívánják. ily módon könnyebben teremthető meg a tagországok közötti elszámolások egyensúlya.

Együttműködési bizottság az

a kőolaj és gázipari áb

munkaterve több mint 50 fontos téma megvizsgálását irányozta elő. mindenekei előtt nagy jelentőséget tulajdonítanak azoknak az intézkedéseknek, amelyeknek megvalósításával a kgst-országok a korábbinál intenzívebben növelhetik saját kőolaj- és gáztermelésüket, s a nagy mélységekből is gazdaságosan hozzáférnek felszínre ezeket a fontos energiahordozókat. a termelés növelésében fontos szerepet szánnak a tapasztalatcserének, hogy minél szélesebb körben terjedjenek a legkorszerűbb kőolajtermelési technológiai módszerek. a kgst-országok a legjobb tapasztalatok elemzésével, összevetésével új módszereket dolgoznak ki a föld mélyében rejlő szénhidrogén-rétegek kőolajkihozatalának növelésére, s javaslataikat még az idén előterjesztik az állandó bizottságnak.

a kgst-országok hatékony együttműködéssel dolgozzák ki számos új kőolaj- és gáztermelő berendezés tervezési és gyártási feltételeit is. magyarországi és a szovjetunió 200 atmoszféránál nagyobb nyomású és napi egymillió köbméter teljesítményű légkompresszor gyártásának megoldására terjeszt elő közös javaslatokat. az idén előkészítik az érdeelt országok javaslatait a kőolajfeldolgozó iparban viszonylag kis tételben szükséges adalékok és katalizátorok gyártásszakosításának továbbfejlesztésére. ez az együttműködés különösen előnyös lenne magyarországnak, hiszen így szocialista partnereitől és részben hazai termelésből kaphatná azokat a fontos, de kisebb tételű adalékokat, amelyeknek jelentős részét most nyugati országokból importálja.

/folyt.öv./

8.03 rj

- 9 -

bb. 9. / hatékonyabb... 2. folyt./rj

a munkaterv szerint intézkedéseket készítenek elő a jól bevált csővezetékes kőolaj- és gázzállítás továbbfejlesztésére, s a kgst más állandó bizottságaival együttműködve tanulmányozzák a vegyi, a petrokémiai és az ércbányászati termékek csővezetékes szállításának lehetőségeit is. sokoldalú egyeztetés, előzetes megbeszélés alapján s a legfontosabb fejlesztési feladatokhoz kapcsolódva kidolgozzák a kőolaj- és gázipari műszaki-tudományos együttműködés 1976-80. évi tervét.

az állandó bizottság foglalkozik a kőolaj- és gázipar környezet- szennyezésének csökkentésével is. nemcsak a meglévő szennyeződések ártalmatlanítását tartják fontosnak, hanem hangsúlyozottan szorgalmazzák az új termékek gyártásánál felléphető veszélyeket megelőző módszerek kidolgozását is.

a gépipari áb

tovább folytatja a gyártmányszakosítási és kooperációs egyezmények előkészítését. eddig tizenkét egyezményt írtak alá, az idén 46-nak az előkészítésén dolgoznak, s ezek többségét várhatóan 1974-ben alá is írják.

a nehézgépgyártásban kidolgozzák többek között az egységes hűtőlánc-rendszer kialakításához szükséges gyártmányok szakosítását. hazánk ebben a profilban a kereskedelmi- vendéglátóipari hűtőpultok témafelelőse.

az idei munkaterv szerint előkészítik a vasuti központi vonóútkező-készülékek szakosított gyártását, amelyben részegységek gyártásával hazánk is részt vállal. a szállítás korszerűsítésére hívják életre a konténeres szállítási rendszer műszaki és anyagi bázisát, foglalják szerződésbe a gyártás- szakosítást és együttműködést. magyarország várható részfeladatai: többek között a 20 és 28 tonnás nyergesvontatók gyártása, folyami konténerszállító hajók, folyami kikötői portáldaruk készítése.

az autó- és alkatrészgyártás előkészítésében hazánkra az egyes aggregátok és részegységek gyártásának megszervezése vár. magyarországnak mint felhasználónak fontos az építő- és utépitő gépgyártás, valamint a textilipari gépgyártás szakosítási és kooperációs szerződéseinek mielőbbi megvalósítása.

/folyt.köv./

8.10 rj

- 10 -

bb. 9. / hatékonyabb... 3. folyt./rj

a gépipari állandó bizottság munkájához kapcsolódik a kormányközi egyezményrel létrehozott interatomenergo egyesülés tevékenysége, amely az atomerőművi berendezések gyártásának szakosításával és kooperációjával, valamint az atomerőművek létesítésével foglalkozik. hazánk komplett vízkezelő berendezések, műszerek és egyéb technológiai berendezések gyártásával érdekelt a programban.

a villamosenergia áb

keretében mintegy 30 szakértői értekezletet tartanak és csaknem 90 témát vizsgálnak meg. különösen fontos feladat a kgst-tagországok távlati villamosenergetikai fejlesztési terveinek koordinálása és az egyesített villamosenergia-rendszer alapvető fejlesztési koncepcióinak kidolgozása. az alapidokumentumokat már tavaly elkészítették, s az idén kerül sor a konkrét intézkedésekre. így pontosítják a villamosenergiavia export- és import-szállításokat és megállapodnak az energia-átvitelhez szükséges újabb távvezetékek kiépítésében. e munkálatok magyarországnak különösen sokat jelentenek, hiszen a felhasznált villamosenergia mintegy 20 százalékát kapjuk a szovjetunióból.

* jelentős együttműködés bontakozik ki az atomerőművek tervezésében, építésében és üzemeltetésében. a munkaterv szerint a szovjetunió lehetőséget nyújt a kgst-tagországoknak, s így magyarországnak is atomerőművi szakemberek kiképzéséhez. 1980-ban tehát amikor a paksi atomerőmű első reaktor gépegységét üzembe helyezzük, már hozzáértő szakembergárda állhat a gépek, műszerfalak mellé. a munkaterv szerint magyarország összegezi a tagországok javaslatait a kgst atomenergetikai adatbankjának létrehozásáért. ez valamennyi lényeges atomerőművi adat összegyűjtésével és tárolásával segítséget nyújt majd újabb erőművek tervezéséhez, a meglévők korszerűsítéséhez, fejlesztéséhez.

/folyt.köv./

8.17 rj

- 11 -

bb. 9. / hatékonyabb...4. folyt./rj

a munkaterv szerint megvizsgálják villamos erőművek közös beruházásának lehetőségeit is, szóba került, hogy esetleg Magyarországon is számításba vehetnek közös erőműberuházást, de a döntést természetesen még sokrétű vizsgálatnak, egyeztetésnek kell megelőznie. a munkatervben rögzítették, hogy segítséget nyújtanak mongóliának és kubának távlati villamos-energetikai tervük kidolgozásához. így a kgst-tagországok szakértői, köztük magyar szakemberek is, elutaznak a két baráti országba, hogy megkezdjék a távlati terv összeállítását.

mezőgazdasági áb

idén kevesebb téma kidolgozását tervezi; a korábbi, évi 75-80 témával szemben 1974-ben 57-et tűztek napirendre. azért csökkentették a programok számát, hogy az erőket az ediginél jobban összpontosíthassák a legfontosabb feladatok kidolgozására, megoldására. az együttműködés hatékonyabbá tételére szervezési korszerűsítésre is sor kerül, amennyiben a bizottság megszüntette az agrárgazdasági munkacsoportot; a szakemberek az egyéb csoportokban hasznosítják az elméleti és gyakorlati munka agrárgazdasági eredményeit, mégpedig megfelelő csoportosításával. különválasztották például a szervezési, illetve a tájékoztatás jellegű feladatterveket, s így áttekinthetőbbé és világosabbá tették az 1974 évi munkatervet.

Ugyan, hogy a meggytatásról reális rendelkezés

már a korábbi években igen eredményes vetőmag cserét bonyolítottak le a tagországok - így került például hazánkba a bezostája 1. buza, új napraforgók- és más szántóföldi növényfajták - s az ilyen irányú együttműködést 1974-ben tovább fejlesztik. a magyar mezőgazdaság számára ugyancsak igen fontos téma a nemzetközi szántóföldi géprendszerek kialakítása, eszerint a géprendszerek egy-egy egységét más-más országokban állítanak elő, s így a költséges gyártási folyamatokat szakosíthatnák és széleskörű lehetőség nyílna a kooperációra is.

az állattenyésztők kölcsönös szállításokkal kicserélik majd a legjobb fajták tenyész-egyedait, s így új genetikai lehetőségeket kapnak az állattenyésztési kutatók és a gyakorlati szakemberek is. részben ennek a programnak a keretében kerül sor a fontosabb szarvasmarha, - sertés- és juhajták ugynevezett gén-alapjainak közös hasznosítására. a tudományos kutatók hozzá látnak az állatok termelékenység-vizsgálati módszereinek egyeztetéséhez, s egész sor mezőgazdasági kutatási-berendezés, valamint műszer gyártási szakosításának megszervezéséhez. /mti/

--

8.20 rj

- 12 -

bb. 10. közlekedési balesetek

fk/rj hgy

1974. január 3.

bács-kiskun megyében, tiszakécske határában egy dűlőuton bozó pál 23 éves gépkocsivezető, székhalmi lakos motorkerékpárjával megcsuszott és felborult. a baleset következtében olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt.

ugyancsak bács-kiskun megyében, sükösd külterületén horváth sándor 61 éves nyugdíjas, bajai lakos személygépkocsiját nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, az utkanyarban áttért a baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő dömperral. a baleset következtében a személygépkocsi vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen, utasa az unokája, a 7 éves tóth éva kórházba szállítás közben meghalt.

a xiv. kerület nagy lajos király ut^{ja} és egressy ut kereszteződésénél vida péter istván 26 éves gépkocsivezető, budapesti lakos személygépkocsival elütötte szapora lászlóné 79 éves budapesti lakost, aki a helyszínen meghalt. a rendőrség a baleset körülményeinek tisztázására folytatja a vizsgálatot.

korponyai györgy 42 éves gépészmérnök, budapesti lakos személygépkocsiját nem a látási és utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, és a xx. kerület nagy sándor utca és nagy győri istván utca kereszteződésében elütötte csintos sándor 84 éves nyugdíjas, budapesti lakost, akit a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. korponyai györgy ellen eljárás indult. /mti/

--

bb. 11. pless lászló karmester,

gk/rj hgy

1974. január 3.

kossuth-díjas érdemes művész, az operaház nyugalmazott karigazgatója január 3-án hosszú betegség után elhunyt. temetéséről később történik intézkedés. /mti/

--

11.05 rj

- 13 -

bb. 12. hótakaró alatt vas megye

vidkárj hgy

1974. január 3.

Átlagosan hat centiméter vastag hótakaró fedte be csütörtökre az alpokalji vas megyét. fehérbe öltözött a kőszegi hegység és környéke, az ōrség és a határvidék. Ötvenkétezer hektár őszi vetést fedett be a hó. az 1973-as esztendő 150-160 mm-es csapadékhiánnyal zárult, így a szoktnál is nagyobb szükség van a téli nedvességre.

az 1500 km-es kpm uthálózatán hóakadály sehol sem keletkezett, csupán a mellékutakon vetették be a kisebb hótisztító gépeket. a kásás, nedves utakon, s a kőd miatt azonban lassult a közlekedés, a helyközi autóbusz járatok késésekkel közlekednek.

kedélyes oldala is van a havazásnak. a kőszegi hegyen és környékén, valamint az ōrségben üdülő, továbbá a vakációzó diákok elővehették a rődlíkat, a síléceteket.
/mti/

--

bb. 13. újabb napközi zalában az öregek számára

vidkárj hgy

1974. január 3.

zalaszabari községben a helyi tanács és termelőszövetkezet összefogásával napközi otthont rendeztek be a község művelődési házában a falu öregjei részére. ez zala megye 24. öregek napközije. /mti/

--

bb. 14. jelentés a felső-tiszáról - 2.7 kilométer hosszú jégtorlaszt bontottak meg balsa térségében

vid/rj ká hgy

1974. január 3.

a tiszai felső szakaszán immár hatodik napja tart a küzdelem a balsa híd környékén keletkezett két veszélyes jégtorlasz mielőbbi felszámolásáért. a csaknem egybefüggő, több mint huszonhét kilométer hosszú jégdugó vastagsága sok helyen eléri a hat-hét métert. az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság és az ovh árvízvédelmi készenléti szervezet osztagainak sikerült szétrobbantaniuk a veszélyesebb 2.7 kilométer hosszúságú alsó torlaszt.
/folyt.köv./

11.50 rj

- 14 -

V szerdán

bb. 14. / jelentés a felső-tiszáról... folyt/rj

a szétszaggatott és levonuló jégtáblák aprítására ^{csütörtökön} tiszalök térségében két jégtörőhajót állítottak munkába. a robbantó brigádok, három jégtörőhajó segítségével, a felső-több mint huszonnégy kilométer hosszú - jégtorlaszt ostromolták. a felső torlaszból sorozatos robbantásokkal eddig mintegy háromszáz méter hosszúságban bontották meg a jeget. /mti/

--

bb. 15. kenyérgyár csorváson

vidkárj hgy

1974. január 3.

békés megye legújabb kenyérgyárát csorváson építették fel. az olajfűtéses, modern üzemben naponta 6.2 tona kenyér, illetve péksütemény készül elsősorban csorvás, gerendás községek és a nagykiterjedésű tanyavilág ellátására. /mti/

--

bb. 16. nagy az érdeklődés a dohánytermelő gépek iránt - több mint 11 ezer hektáron termelnek dohányt/kelet-magyarországon

vid/kz/rj -cz

1974. január 3.

az ország legfontosabb dohánytermelő vidékén - a nyíregyházi dohányfermentáló vállalat körzetében - megkezdtek a felkészülést az idei termesztésre. a termelési szerződések kötése lényegében befejeződött. a gazdaságok a tervezettnél valamivel nagyobb területen, 11.245 hektáron termelnek az idén dohányt. a tapasztalatok szerint az idén még a tavalyinál is nagyobb az érdeklődés a termesztés korszerűsítése, főleg a gépesítés iránt. újabb dohánykombájnokkal, szárító berendezésekkel akarják bővíteni a gépparkot. terjed a fóliagátras palántanevelési módszer is. a tervezett korszerűsítéshez, a gépek kezeléséhez viszont több hozzáértő szakemberre, betanított munkásra lesz szükség, ezért mintegy 20 gazdaságban tanfolyamot szerveznek. /mti/

--

12.50 rj

- 15 -

bb. 17. állandó kiállítás a hortobágyi „körszinben”, -
a nemzeti park fejlesztéséről tárgyalt a hajdu-bihar megyei
tanács vb

vid/kz/gné/rj -cz

1974. január 3.

az egy évvel ezelőtt alapított hortobágyi nemzeti park
helyzetéről szóló jelentést vitatta meg csütörtökön debrecen-
ben megtartott ülésén a hajdu-bihar megyei tanács végre-
hajtó bizottsága. az előterjesztett és elfogadott jelentés
rámutatott, hogy a 63 ezer hektáros új nemzeti parkot három
részre osztották. az egyik része a puszták leginkább védelemre szo-
ruló ritka természeti kincseit őrzi majd a szigorúan védett te-
rület - ugynevezett génrezervátum lesz. oda csak tudományos
kutatók léphetnek be. a park másik két része ugyanakkor idegenfor-
galmi célokat is szolgál majd. a már készülő fejlesztési terv
előírja, hogy minden olyan beruházási tervet, amely bármi-
lyen formában érinti a nemzeti park területét, előzetesen jóvá
kell hagyni a megyei főépítéssel. a nemzeti park területén
található épületek átvételének előkészítése megtörtént, s ugyan-
csak befejeződött a kunmadaras-nagyiváni puszták feltárása.
megkezdtek az ifjú ornitológusok 1974. évi nyári tanulmányi és
munkatáborának szervezését, nagyiván határában rendezték a csa-
torna-patakot, s ennek segítségével 3 millió köbméter vizet en-
gedtek az utóbbi években már csaknem teljesen kiszáradt kunkápol-
nási mocsárba. a tervek szerint a „hortobágyi”, körszinben ál-
landó kiállításon mutatják be egyrészt a nemzeti park legféltet-
tebb kincseit, másrészt pedig az alapításának célját és a
fejlesztésének eredményeit. hamarosan megtörténik a
turistautak kijelölése is. /mti/

bb. 18. kiegészítés a mai bb. 11-es számú hírünkhöz

mm/gk/rj -cz

1974. január 3.

Pless László 1905-ben született budapesten. a budapesti zene-
művészeti főiskolán weiner Leótól tanult zeneszerzést, míg a
nemzeti zenedében fleischer Antal karmesterképzőjének növendéke.
1929 és 1931 között a városi színház, majd 1931 és 1946 kö-
zött az operaház korrepetitora, később karmestere volt. 1947-
től egyben karigazgatóként is tevékenykedett. pless László
1947-től 1949-ig a nemzeti zenede, 1949-től 1953-ig a zeneművészeti
főiskola operatanszakának vezetője. nevéhez fűződik az opera-
ház énekkarának újjászervezése is. olasz és német /főleg mozart/
operákat vezényelt kiemelkedő sikerrel. 1952-ben tüntették
ki a kossuth-díjjal, illetve a magyar népköztársaság érdemrend-
del. 1967 augusztusában vonult nyugdíjba, de továbbra is részt
vett az operaház munkájában mint dirigens, illetve mint az
operaház szólistáinak betanítója. 1973-ban tüntették ki az „ér-
demes művész”, címmel. pless László halála a magyar zenei élet
érzékeny vesztesége. /mti/

13.00 rj

- 16 -

bb. 23. időjárásjelentés

rj -cz

1974. január 3.

a meteorológiai intézet jelenti január 3-án, csütörtökön
13 órakor

az évszakhoz képest enyhe idő

olaszország, a balkán-félsziget és a kárpát-medence időjárását
még mindig a földközi-tenger térségéből érkező enyhe, nedves le-
vegő határozza meg. hatására ezeken a területeken túlnyomóan borult
az idő, sok helyen esik az eső, havas eső, néhány helyen a hó.
borult, többfelé csapadékos, szeles az időjárás európa nyugá-
ti, északnyugati, északi részén is. szárazabb időt csak a szov-
jetunió európai területének nyugati és középső részéről, vala-
mint az alpoktól és a kárpátoktól északra fekvő területekről jelen-
tenek. a hőmérséklet európa legnagyobb részén az évszaknak meg-
felelő átlag körül, vagy 3-5 fokkal az átlag fölött alakul.
közép-európa időjárásában a következő 36 órában még nem várható
számottevő változás.

hazánkban szerdán túlnyomóan borult idő volt, csak az észak-
keleti megyékben sütött ki 1-4 órára a nap. sokfelé esett az
eső, havas eső, a nyugati megyékben a hó. a hőmérséklet az
ország keleti részén 4-6 fokra, máshol csak 0, plusz 3 fokra emel-
kedett. az ég éjszaka is borult maradt és ismét sokfelől jelentettek
csapadékot. a csütörtök reggel 7 óráig eltelt 24 óra alatt lehu-
lott mennyiség csapadéknym és 6 mm között volt. a hőmérséklet
hajnalra a derültebb északkeleti megyékben 0, mínusz 4 fokra, más-
hol csak 0, plusz 3 fokra süllyedt. csütörtökön reggel csak
a nyugati megyékben, valamint a 600 m fölötti magasságu hegyeken
volt néhány cm-től 10 cm-g terjedő vastagságu hótakaró. csütörtökön
délelőtt folytatódott a borult idő, helyenként újabb eső és havas
esővel. a hőmérséklet 11 órakor 0 és plusz 4 fok között volt.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középérték^p 2,2 fok
volt, a százéves átlagnál 3,4 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 2 fok, a ten-
gerszintre átszámított légnyomás 768 mm, alig változik.

várható időjárás péntek estig:

túlnyomóan borult párás idő, ma többfelé, pénteken kevesebb
helyen eső, havas eső, egy-két helyen havazás. főképp éjszaka és
reggel többfelé köd, mérsékelt, időnként kissé élénk dél-
keleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általá-
ban 0 - plusz 3 fok között, északkeleten gyenge fagy, legmagasabb
nappali hőmérséklet pénteken plusz 1-plusz 6 fok között.

/folyt.köv./

13.08 rj

- 17 -

bb. 23. /Időjárás jelentés... 1. folyt./rj

távolabbi kilátások kedd reggelig:

enyhe, csendes, párás, többfelé ködös idő, megismetlődő havas esőkkel, esőkkel, a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet mínusz 2- plusz 3 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 2- plusz 7 fok között alakul.

jelentős mennyiségű csapadék/ legalább 5 mm/ az ország területének 60 százalékán várható.

a dura vízállása budapesten 194 cm.
/mti/ --

bb. 19. bővítik a jászfényszaru kalapgyárat

vid/kz/gné/rj -cz 1974. január 3.

az idén tovább bővítik a budapesti kalapgyár jászfényszaru üzemét. a 30 millió forintos költséggel végrehajtott bővítés után a jelenleg 200 embert foglalkoztató üzemnek 350-400 dolgozója lesz. a fejlesztéshez a szolnok megyei tanács három millió forinttal hozzájárul. /mti/ --

bb. 20. fenyőtoboz exportra

vid/rj -cz 1974. január 3.

az ország fekete- és erdeifenyő magszükségletének kétharmadát a homoki fenyvesekben gyűjtik össze. a kiskunsági erdő- és fafeldolgozó gazdaság erdősegeiben befejeződött a tobozgyűjtés megkezdtek a mag pergetését. a husz vagonnyi toboz egy részét a keleblai erdőszet pergetőüzemében dolgozzák fel, a többit, a kecskeméti határában lévő matkói dohányszáritó telepen, pattogtatják, ki. a kitűnő csiraképeségű mag fémzárolva kerül a felhasználó gazdaságokhoz. a szaporítóanyagból a bács-kiskun megyei erdőszetek használnak fel legtöbbit: évente több mint 40 millió erdei - és feketefenyő magoncot nevelnek a homok erdősitéséhez. az üres tobozokat is értékesítik, nagyobb részét exportálják. /mti/ --

13.25 rj

- 18 -

bb. 22. a szülők fóruma szombathelyen

vid/rj -cz

1974. január 3.

a hazafias népfront vas megyei pedagógiai bizottsága és a vas megyei tanács művelődési osztálya csütörtökön szombathelyen rendezte meg a szülők fórumát. a tanácskozást - melyen a megye minden részéről mintegy 400 óvoda vezető, iskolaigazgató, szülői munkaközösségi elnök vett részt - rácz jános, a vas megyei pártbizottság titkára nyitotta meg. többek között ismertette a közoktatásfejlesztése érdekében eddig tett intézkedéseket. vas megyében a negyedik ötéves terv 1250 óvodai hely létesítését írta elő. társadalmi összefogással ennél több valószínűleg meg. a meglévő általános iskolák közötti színvonalbeli különbséget körzetesítéssel, általános iskolai kollégiumok létesítésével oldják meg. ehhez több mint kétszáz új tanterem szükséges, ebből a negyedik ötéves tervben 108 tanterem épül fel, szükség van itt is e munka gyorsítása érdekében társadalmi összefogásra, a szülők támogatására. befejezésül arról beszélt rácz jános, hogy a család és az iskola nevelő munkája eddig is hatással volt egymásra s ez akkor lesz még gyümölcsözőbb, ha a szülői ház és az iskola még közelebb kerül egymáshoz, ha a nevelő munka összehangolt, egyeztetett és egyirányú lesz.

ezután barek istván, a művelődésügyi minisztérium osztályvezetője „együttműködés a család és iskolai nevelésben”, címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást.

hangsúlyozta, hogy a család akkor tud eleget tenni a nevelési követelményeknek ha ismeri az iskola programját, az iskola pedig akkor töltheti be feladatát, ha tisztában van a család gondjaival, problémáival. az iskola munkája visszahat a társadalomra is, az iskolai nevelés hat a szülők formálására.

alapvető feladatként jelölte meg barek istván, hogy a fiatalokat önálló ismeretszerzésre, a szabadidő értelmes eltöltésére, közéleti tevékenységre kell nevelni.

az előadás után a fórum résztvevői óvodai, bölcsődei, általános iskolai, középiskolai és szakmunkásképző iskolai munkabizottságban tárgyalták meg a nevelő munkával kapcsolatos iskolai, szülői feladatokat s azokat a tennivalókat melyeket a túlterhelés csökkentése, a nevelés demokratizmusának fejlesztése, a továbbtanulás, a pályaválasztás jobb megoldása érdekében kell megvalósítani. /mti/ --

13.30 rj

- 19 -

bb 21. csaknem kétmilliárd forinttal gazdálkodnak a tanácsok
az idén győr-sopron megyében

vid/um cz

197r. január 3.

csütörtöki ideai első ülésén, többek között az 1974-es költségvetési és fejlesztési tervről tárgyalt győr-sopron megye tanácsának végrehajtó bizottsága, a tervet végleges jóváhagyás végett még januárban tanácsülés elé terjesztik. most is végleges azonban már, hogy a megye tanácsai csaknem két milliárd forinttal gazdálkodnak az ideai évben. a költségvetési alap 1 milliárd 102 millió, a fejlesztési alap pedig 684 millió forintot tesz ki. a fejlesztési alap nagyobb részét, 430 millió forintot lakásépítésre költik. jelentős összegeket fordítanak kulturális, oktatási és egészségügyi célokra is. folytatódik a győri színház építése. ugyancsak győrtől új nyomda építése is megkezdődik az idén. /mti/

--

bb 24. a hazafias népfront

gk um hi cz

1974. január 3.

országos tanácsának kéttagú környezetvédelmi delegációja elutazott az ndk-ba. a küldöttség a iv. „thüringiai erdő”, rendezvénysorozaton vesz részt. /mti/

--

abb 25. „a szovjetunió kilencedik ötéves terve”, címmel kiállítás csepelen

t gy/gk um hi cz

1974. január 3.

reprezentatív kiállítás megnyitásával kezdte ideai tevékenységét az egyik legnépesebb mszbt-tagcsoport, a csepel vas és fémművek 29.000 fős gárdája. csütörtökön a csepel művek műszaki klubjában ünnepélyesen megnyitották a több mint 150 színes és fekete-fehér fotót felsorakoztató kiállítást, amely a szovjetunió kilencedik ötéves tervének alapvető feladatairól, a szovjet nép hatalmas országépítő munkájáról ad áttekintést.

/folyt.köv./

161350

- 20 -

bb 25./ „a szovjetuniófolyt./um

a tárlat az apn szovjet hírügynökség munkatársai és a budapesti szovjet kultúra és tudomány háza jóvoltából került a csepeli „gyárvárosba”, s az ottani dolgozók két héten át látogathatják a szovjet népgazdaság valamennyi ágazatának fejlődését bemutató kiállítást.

a csvm mszbt-tagcsoportja január 8-át, csepel felszabadulásának 29. évfordulóját szovjet filmnapon köszönti: a helyi pártbizottság tanácsstermében a szovjetunió életéről szóló dokumentumfilmeket vetítenek. /mti/

--

bb 26. 8 milliárd forintos termelés - hengermű rekonstrukció a dunai vasműben

vid/um cz

1974. január 3.

az ország legnagyobb kohászati vállalata jó évet zárt 1973-ban, 1 millió 40 ezer tonna acélt és ebből hasonló mennyiségű hengereltárut gyártott, az éves export értéke elérte a 43 millió dollárt. 1974-ben nyolc milliárd forint értékű termelést tűztek célul, tovább növelik az acél mennyiségét, 60 ezer tonnával. az első negyedév végén üzembe helyezik a folyamatos acélöntőmű második egységét és így csaknem 400 ezer tonna bűga leöntésére kerül sor. a folyamatos acélöntés a kokiöntéshez képest tíz százalékkal jobb anyagkihozatalt eredményez a hengerlésnél, s így 1974-ben az acélbűgából mintegy 40 ezer tonna készáru többletet állíthatnak elő.

az új év új feladatot is hozott, megkezdték a meleghengermű rekonstrukcióját. a másfél évig tartó korszerűsítést a hengermű üzemelése közben végzik el: új tekercselő berendezést állítanak üzembe és ujjaépítik a tolókemencét. a rekonstrukcióval a dunai vasmű meleghengermű kapacitása 30 százalékkal növekszik. /mti/

--

- 21 -

161400

bb.27. a belső szerkesztőség anyagainak jegyzéke január 5-
án 13 óráig:

se/ra cz

1973. január 3.

1. kétéves szakmérnök-képzés
2. restaurálták a kecskeméti toronyórát
3. ifjúsági műsorok a rádióban
4. bugnak a gerlek
5. csehszlovák filmek
6. 100 éves a jász muzeum
7. iskolai fogyasztási szövetkezet
8. garázda támadó
9. hatékonyabb közgazdasági módszerek
10. balesetek
11. meghalt pless László
12. hó vasban
13. öregek napközije zalában
14. jelentés a felső-tiszáról
15. kenyérgyár csorváson
16. dohánytermelő gépek
17. kiállítás hortobágyon
18. pótlás a 11-hez
19. kalapgyár
20. fenyőtoboz
21. győri tanács ülése
22. szülők fóruma

23. időjárás
 24. népfront küldöttség
 25. mszbt kiállítás
 26. hengermű rekonstrukció
 27. hírjegyzék
- /mti/

..-

ább. 28. felhasználható 16.00 óra után!

uj könyvtár enyingen

vid/fm/rj -cz

1974. január 3.

a fehér megyei enyingen csütörtökön megnyitott az új könyvtár. a 20 ezer kötetes könyvtár új épületbe költözött, ahol szabadpolcos kölcsönzőt, gyermekkönyvtárat és olvasószobát rendeztek be. a nagyközség központjában álló épületet a tanács ujította fel, és az idén új berendezéssel is ellátja a művelődési intézményt. /mti/

..-

13.50 rj

- 22 -

Tóth⁰⁰

bb. 29. bács-kiskun megyei népfrentvezetők tanfolyama

vid/rj fm -cz

1974. január 3.

háromnapos téli továbbképző tanfolyamon vesznek részt bács-kiskun megye járási, városi és községi népfrentbizottságainak elnökei, titkárai, a megyei népfrent-elnökség rendezésében. a csütörtökön kecskeméten megkezdődött megyei népfrent tanácskozáson az időszerű politikai, gazdasági kérdésekről, a megye helyzetéről, s a népfrentmozgalmi feladatokról hangzanak el referátumok, konzultációk.

az első napon farkas józsef megyei népfrent-titkár a szocialista nemzeti egységről, a munkásság népfrentmozgalmi szerepének növekedéséről, majd sebestyén nándorné, az országos béketanács főtitkára a nemzetközi helyzetről, a békemozgalmi feladatokról, a 8. magyar békekongresszus, valamint a moszkvai béke-világkongresszus munkájáról tartott előadást. /mti/

..-

bb. 30. az élelmiszeripar újonsága - borsólisztet örölnek kálban

vid/kz/rj -cz

1974. január 3.

a heves megyei kálban csütörtökön reggel megkezdte a folyamatos termelést az ország legkorszerűbb borsóhántoló malma. a 30 millió forintos költséggel létrehozott új üzem műszaki berendezése és technológiája nemcsak hazai, hanem európai viszonylatban is a legkorszerűbbek sorába tartozik. vezérlő pultról gombnyomással egyetlen technológus irányítja a műveleteket. az autómáták tisztítják, válogatják, osztályozzák a borsószemeket, azután gőzölik és szárítják, végül pedig hántolják, csiszolják, koptatják, fényesítik és zsákokba csomagolják.

a káli üzemben évente 500 vagon borsót tisztanak meg a héjától, 100 vagon borsóból pedig lisztet örölnek. az új malom a magyar élelmiszeripar újonsága, hiszen ilyen nagymennyiségű hántolást egyetlen üzemben sem végeznek, borsólisztet pedig itt készítenek először hazánkban. a hántolt borsó és a magas fehérje tartalmu borsóliszt iránt - utóbbi ételízesítőnek és gyermek tápszernek is kitűnő - nagy az érdeklődés a nemzetközi piacon. az új káli üzem is döntően export igényeket elégít majd ki.

a vetőmag termeltető vállalat káli üzemében már az első napon 3 vagon borsót dolgoztak föl, egyidejűleg megkezdtek a szállítást is. /mti/

..-

14.30 rj

- 23 -

NA-15¹⁵

bb. 31. balogh gézát, a békéscsabai jókai színház rendezőjét

vid/fm/gné/rj fm -cz

1974. január 3.

felkérte a penzai állami Lunacsarszkij színház bródy sándor „a tanítónő” című színművének megrendezésére. a február végére tervezett bemutató - i.v. stok fordításában - a darab ősbemutatója lesz a szovjetunióban. /mti/

-.-

bb.32. kalászonak a kísérleti gabonák

vid/fé -cz

1974. január 3.

a szegedi gabonatermesztési kutató intézet kiszombori telepén az üvegház 5.000 tenyészedejében kalásznak a búzák. a gabonák május közepi fejlődési stádiumban vannak s ilyenkor tavaszi fény mennyiséget igényelnek, ezért naponta-különösen ködös, borult időjárás esetén - tizenhat-husz órán át mesterséges fényvel árasztják el a növényeket. az üvegházi termesztéssel az új fajták hosszadalmas előállítását idejét a felére csökkentik s ilyen módon a nemesítők éveket nyernek munkájukban.

egy évtizede épültek fel a növényházak s azóta köztermesztésbe került a kiszombori 1-es intenzív búzák sok külföldi fajtát fölülmulva kedvező tulajdonságaival. több alföldi gazdaságban nagy területen hektáronkénti átlaghozama meghaladta az 50 mázsát. ezenkívül más igéretes fajták is születtek. többek között az országos kísérletbe állított k-2-es búzák amelytől még nagyobb szárszilárdságot és fagyállóképességet várnak. a „buzaműhely”, tudományos kutatói a kísérleteknél nemcsak a mai igényeket veszik figyelembe, hanem a távlati tervek teljesítésére is gondolnak, hogy segítséget nyújtsanak a fejlődő mezőgazdasági termelésnek. néhány olyan búzatisztítást vontak be a kísérletekbe, amelyek felhasználásával a majdan létrejövő fajták intenzív öntözéses viszonyok között - például a tiszai vízlepcső vidékén - rekordhozamot produkálhatnak. /mti/

-.-

15.20./fé

- 24 -

MA 1522

bb.33. szervezési modellek - ipari szövetkezeteknek

1/ot/pá/a/-cz

1974. január 3.

az okisz intézkedési tervének megfelelően a szakmai szövetségeknél megalakultak a szervezési bizottságok. így van ez a műszer kiszövnél is, amelynek bizottsági tagjai minden szövetkezetben sorra vették a tennivalókat. meghallgattak - sok más mellett - munka-, üzem-és igazgatás szervezési szakembereket, a véleményeket, tapasztalatokat összegezték, s távlati intézkedési tervet készítettek a iv. öt-éves terv hátralévő időszakára, amellelt, hogy figyelembe vették az azonnali tennivalókat is.

elsőként a telepítési és gépi rekonstrukciós feladatokat tekintették át. a szövetséghez jelenleg 45 szövetkezet tartozik, s közülük csak 10 rendelkezik egységes központi telephellyel, viszonylag modern gépekkel, felszerelésekkel. ezekről a szövetkezetekről ugynevezett modellek készülnek, más kollektívánál történő felhasználásra. a működési modell magában foglalja a piaci igények kutatásának módját; a feladatok megoldásában alkalmazható tervezési, beruházási, programozási, gyártástechnológiai, valamint szervezési szempontokat; a tartalékerőforrások, „lelőhelyeit”, a különféle gazdaságosság-tényezők elemzésének módszereit is. emellelt utmutatást ad a modell a különböző anyagok beszerzésére, tartalmazza a munkaerő biztosításának feltételeit, a teljesítmények elszámolásának módszerét és a statisztikai összegezéseket.

a modellek kijelölt mintaszövetkezetekre épülnek. ezek egyike például a trakis. a szervezési szakemberek kiképzése is megkezdődött, emellelt, hogy iparáganként információs és adatfeldolgozási csoportokat hoznak létre. a jobb hasznosítás érdekében ezek mellé összpontosítják a már meglévő és a közel jövőben beszerzésre kerülő számítógépeket. a költségeket a közös fejlesztési alapról fedezik.

a szövetség területén eddig 15 helyen került sor kisebb-nagyobb méretű számítógépes szervezési tevékenység megoldására, hat szövetkezetben továbbfejlesztették a gépi ügyvitelt, 15 helyen dolgoznak középgépes ügyviteltechnikával.

központosítják a szellemi kapacitást is. külön oktatási program készült a felső-és középszintű vezetők felkészítésére, más szakemberek továbbképzésére. ebben a munkában hasznosítják a nemzetközi számítástechnikai oktatási központ által nyújtott lehetőségeket is. mindennek nyomán a szövetségen belüli szervezési szakemberek létszáma 1975 végére várhatóan megközelíti majd a százat. /mti/

-.-

15.25/a

- 25 -

MA 1522

bb.34. még mindig csaknem négyezer a képesítés nélküli - a pedagógus-munkaerőgazdálkodás tapasztalatai

1/sz6/tr/a/-cz

1974. január 3.

Ujjonnan összegezték az illetékesek a pedagógus pálya munkaerőhelyzetét. a tapasztalatokból kiderül, hogy változatlanul óvónőkből, tanítókból és gyógypedagógusokból a legnagyobb országszerte a hiány. esztendőről-esztendőre gondot jelent az is, hogy a pedagógusképző intézményekben végzők egy része nem vállal állást óvodákban, iskolában. az elmúlt időszakban például 3.302 pedagógusból 2 500-an helyezkedtek el különböző tanintézetekben, és így az elmúlt évekhez hasonlóan 800 körül mozog azoknak a száma, akik mag eléthivatást választottak. ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy minden negyedik pedagógusjelölt már a kezdet - kezdetekor bucsút mond hivatásának. az összképen belül azonban differenciált a helyzet: a 947 ujonnan végzett középiskolai tanár közül mintegy 450-en - 45-47 százalék - helyezkedtek el csupán oktatási intézményben. jobb a helyzet a frissen végzett általános iskolai tanárok sorában: 936-an diplomáltak, és körülbelül 800-an - 85 százalékuk - választották hivatásul azt a pályát, amelyre oklevelük képesíti. a számítások szerint 678 végzett tanító közül mintegy 650-en - 96 százalék - helyezkedtek el pedagógus munkakörben. hasonló arányban választottak munkahelyet a végzett óvónők is: 491-en nyertek képesítést, és mintegy 470-en vállaltak állást a tanácsi és a vállalati óvodákban.

minden megyében munkaerőgazdálkodási szabályozót készítettek, amelynek az volt a feladata, hogy intézkedjen a helyi sajátosságok figyelembevételével a képesítés nélküli pedagógusok alkalmazásának további korlátozásáról. ez a törekvés vezette például a szabolcs-szatmár megyei intézkedést, amely kategorikusan megtiltotta a csak középiskolai érettségivel rendelkező új képesítés nélküliek alkalmazását. kedvező, hogy országszerte az új alkalmazású képesítés nélküliek száma 534-gyel csökkent, és így az előző tanévhez képest a képesítés nélküli pedagógusok állománya csupán 170-nel emelkedett. a tényleges adatok szerint hazánkban most 3 780 képesítés nélküli pedagógust foglalkoztatnak, egy esztendővel korábban 3 610-et: mindemellett azonban változatlanul számottevő a pedagógushiány, amely még így is meghaladja az ezret./ számszerint legtöbb szabolcs-szatmárban: 192, majd pest megyében: 119/. a munkaerőgazdálkodást nehezíti, hogy a pedagógusok zöme nő, s így az egyébként örvendően emelkedő kismamák száma a munkaerőgazdálkodásban újabb feladatot jelent: legutóbb 2174-en tartózkodtak gyermekgondozási szabadságon a pedagógus nők közül.

/folyt.köv./
15.30/a

- 26 -

NA 1602

bb.34./ még mindig.....folyt./-a

kedvező oktatáspolitikai mutató, hogy az egy pedagógusra jutó tanulók száma tovább csökkent, s ma már országosan 16 az átlag. ebben azon a nyilvánvaló okon kívül, hogy a tanulólétszám több mint tízezerrel apadt, szerepe van annak is, hogy még mindig számottevő - főként a tanyavilágban - a kis létszámmal működtetett tanulócsoporthoz, ami egyébként hazdaságtalan is.

a gyermekintézmények iránti növekvő társadalmi igényt mutatja, hogy a napközis gyermekek száma 23.542-vel növekedett, miközben a csoportok mennyiségét tíz százalékkal növelték, vagyis 548 újabbat létesítettek./mti/

..-

bb.35. készülnek a termelőszövetkezetek zárszámadásai

1 jf/gg/1e/fé -cz

1974. január 3.

az elmúlt év eredményeit veszik számba ezekben a napokban a termelőszövetkezeti üzemekben. annyi máris bizonyos, hogy a közös gazdaságok az 1973-as esztendőt jó eredménnyel zárták, az évek óta mutatkozó fejlődés tavaly is töretlen volt. a téeszkek bruttó termelése 1972-höz képest mintegy 10 százalékkal nőtt, bruttó jövedelmük pedig - nem végleges számok szerint - 9 százalékkal nagyobb, és több mint az elmúlt években bármikor.

a gazdaságok jövedelme lehetővé teszi a különféle alapok képzését; az üzemekben a részesedési alap /a munkadíj és a kiegészítő részesedés együtt/ 3-4 százalékkal lesz nagyobb az elmúlt évinél, a fejlesztési alapra fordított jövedelem pedig csaknem 12 százalékkal emelkedik. ezek szerint a téeszkek jövedelmüknek az előző évinél nagyobb hányadát fordíthatják felhalmozásra. az egy évvel korábbihoz képest lényegesen több szövetkezetben nyílik lehetőség a tartalékok képzésére, illetve a felhasznált tartalékok pótlására. az előzetes számítások szerint egy év alatt csökkent a veszteséges, pénzügyi hiánnyal záró téeszkek száma. ezekben a gazdaságokban különben szanálási eljárásra kerül sor. egyedi elbírálás alapján mérik fel azoknak a téeszkeknek a helyzetét, amelyekben az állattartó telepek indításával, üzembe helyezésével kapcsolatos többletköltségek miatt alakult ki a kedvezőtlen helyzet./ezek az üzemek különféle kedvezményeket kapnak, és így helyreállíthatják a gazdálkodás rehabilitációját./

/folyt. köv./

- 27 -

15.40./fé

NA 1605

tt

bb.35. /készülnek... folyt./fé

a zárszámadás jóváhagyása öt év óta a közgyűlés kizárólagos joga, semmilyen szerv nem jogosult és nem köteles a közgyűlés előtt felülvizsgálni a szövetkezet zárszámadását, a mém illetékesei azonban azt ajánlják, hogy az összeállított zárszámadást jóváhagyás előtt a téészek vezetői ismertessék a bankok és a téészek területi szövetségeinek szakembereivel; ezeken a konzultációkon meggyőződhetnek arról, hogy a zárszámadás tartalmilag és formailag megfelel-e a követelményeknek.

a zárszámadások során a téészekben kimutatást készítenek a közös vagyonról, kiszámítják a gazdálkodás részletes eredményeit, és ezek ismeretében átfogóan értékelik, elemzik az egész évi tevékenységet.

a zárszámadást megtárgyaló közgyűlések időpontját a gazdaságok önállóan határozzák meg, az első közgyűlésekre már az új év első napjaiban sor kerül és február végéig várhatóan mindenhol megtartják a közgyűlést./mti/

-. -

bb.36. 3.000 szövetkezeti lakás komárom megyében - a fogyasztási szövetkezetek megyei küldöttgyűlése

vid-kz/fé -cz

1974. január 3.

a komárom megyei fogyasztási szövetkezetek csütörtökön megtartott küldöttgyűlésén, amelyen részt vett dr. Antalóczy Albert, a megyei pártbizottság titkára is hangsúlyozottan foglalkoztak a lakásszövetkezetek helyzetével. a megye lakásszövetkezeteihez, mint rámutattak már 3.000 lakás tartozik. ebben az ötéves tervben 600 új otthont készítenek a lakásépítő szövetkezetek. az igények azonban alaposan meghaladják a lehetőségeket. ezért a szövetkezetek képviselői felkerestek száz vállalatot, üzemet, hogy a munkások lakásgondjainak enyhítésére szánt összegek nagyobb részét a lakásépítési szövetkezetek útján használják fel. sok üzem azonban elzárkózott ettől a célszerű és gazdaságos javaslatától. a tanácskozáson elmondották azt is, hogy a lakásépítő szövetkezetek munkáját gyakran szinte megbénítják az otp hitelszerződések, a földhivatali eljárások, a telekkönyvezés és más, sok huzavonával járó ügyintézesek./mti/

-. -

16.00/fé

- 28 -

MA 16¹⁰

bb.37. Leindler László

mm/hi/fé -cz

1974. január 3.

akadémiai levelezőtag csütörtökön megtartotta székfoglaló előadását a magyar tudományos akadémián, vizsgálatok a fourier-analízis köréből, címmel. előadásában a témában elért legjelentősebb eredményeiről adott áttekintést./mti/

-. -

bb.38. tovább tart az enyhe idő

i/sz/gk/ie/a/la

1974. január 3.

európa-szerte továbbra is változékony az időjárás. a balkánon és a kárpát-medencében a földközi-tenger felől érkező enyhe, nedves levegő határozza meg az időjárást. ennek megfelelően ezeken a helyeken gyakoriak az esőzések, a havas eső, sőt egy-két helyen még hó is hullik. kontinensünk északi, északnyugati és nyugati területei fölött is szeles, csapadékos az idő. száraz levegő mindössze az alpok és a kárpátok vonalától északra, valamint a szovjetunió európa területein található. ennek az európa-szerte változékony időnek a hatására a hőmérsékleti értékek sok helyen 3-5 fokkal meghaladják az évszaki átlagot.

egyébként hazánkban sem különb az időjárás. tovább tart a mediterrán áramlás hatására kialakult borus, csapadékos és ugyanakkor enyhe időjárás. csütörtökön a reggeli órákban csak a derültebb országrészekben, elsősorban az északkeleti megyékben mértek 0 - mínusz 4 fokot, máshol azonban plusz 3 - plusz 4 fokig emelkedett a hőmérő higanyszála. összefüggő hótakaró csak egy-egy nyugat-dunántúli városban és a magasabb hegyekben található, de vastagságuk legföljebb 6-7 centiméter. a borult, esős, havas esős idő a délelőtti, déli órákban folytatódott, s a hőmérséklet napközben sem süllyedt 0 - plusz 4 fok alá. a fővárosban is az évszakra megfelelőnél jóval melegebb volt az időjárás, s csütörtökön is, akárcsak korábban, a hőmérséklet több mint 3 fokkal meghaladta a százéves átlagot.

/folyt.köv./

16.40/a

- 29 -

MA 17¹⁰

bb.38./ tovább tart....folyt./-a

a meteorológiai szolgálathoz beérkezett adatok és távprogó nózisok szerint európa időjárásában a következő napokban nem várható lényeges változás. hazánkban is eleinte borult, párás idő várható, többfelé esik majd az eső vagy havas eső, a magasabb hegyeken havazásra is számítani kell. az élénk délkeleti szél fokozatosan mérséklődik, s a következő napokban csendes, enyhe, ugyanakkor ködös, párás idő várható. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet mínusz 2 - plusz 3, a legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 2 - plusz 7 fok között lesz majd./mti/

--

bb.39. elhunyt tamás imre

vid/fm/a/la

1974. január 3.

amás imre, a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazárt érdemrend kitüntetettje hatvanegy éves korában elhunyt. hamvasztás előtti bucsuztatása január 7-én, hétfőn délután három órakor lesz a diósgyőri római katolikus temetőben.

az mszmp miskolci városi bizottsága

/mti/

--

bb.40. diplomáciai hírek

pá/ahi/a/la

1974. január 3.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke és fock jenő, a minisztertanács elnöke a burmai unió szocialista köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából táviratban fejezte ki jókívánásait u ne win-nek, a forradalmi tanács elnökének és miniszterelnöknek. puja frigyes külügyminiszter u kyaw soe külügyminiszternek küldött üdvözlő táviratot.

x x x

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke és fock jenő, a minisztertanács elnöke fogadta lőrincz n. jános nagykövetet, a vietnami nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottság magyar tagozatának új vezetőjét, aki a közel jövőben utazik át-lomáshelyére./mti/

16.50/a

--
- 30 -

M 1730

bb.41. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig:

a/la

1974. január 3.

28. új könyvtár enyingen
29. bács megyei népfrentvezetők tanfolyama
30. az élelmiszeripar ujdonsága
31. a békéscsabai jókai színház rendezőjének megbízatása
32. kalászolnak a kísérleti gabonák
33. szervezési modellek ipari szövetkezeteknek
34. a pedagógus-munkaerőgazdálkodás tapasztalatai
35. készülnek a tsz-ek zárszámadásai
36. a fogyasztási szövetkezetek komárom megyei küldöttgyűlése
37. leindler lászló székfoglalója
38. tovább tart az enyhe idő
39. elhunyt tamás imre
40. diplomáciai hírek
41. hírojegyzék

/mti/

--

bb. 42. időjárásjelentés

gg/fé la

1974. január 3.

a meteorológiai intézet jelenti január 3-án csütörtökön 19 órakor:

borult, párás idő.

várható időjárás péntek estig: tulnyomóan borult, párás idő, ma többfelé, pénteken kevesebb helyen eső, havaseső, egy-két helyen havazás. főképp reggel többfelé köd. mérsékelt, időnként kissé élénkebb délkeleti szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken plusz 1 - plusz 6 fok között./mti/

--

bb.43. fogadás a kubai nemzeti ünnep alkalmából

t/bc/gg/a/la

1974. január 3.

floreal chomon mediavilla, a kubai köztársaság budapesti nagykövete hazája nemzeti ünnepe, a kubai forradalom győzelmének 15.évfordulója alkalmából csütörtökön fogadást adott a margitszigeti nagyszállóban.

a fogadáson megjelent fehér lajos, a minisztertanács elnökhelyettese, nyers rezső, az mszmp központi bizottságának titkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai; puja frigyes, külügyminiszter, dr.szekér gyula nehézipari miniszter, szurdi istván belkereskedelmi miniszter, gyenes andrás, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője, a politikai, a gazdasági, a kulturális, a társadalmi élet sok más vezető személyisége. jelen volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők sok vezetője és tagja is./mti/

19.40/a

--
- 31 -

M 1950

bb.44. gázolás

1/ms/gg/a/la

1974. január 3.

csütörtökön a x. kerületben a pataki istván téren egy személygépkocsi elütötte pető gyuláné budapesti lakost. a mentők súlyos sérüléssel a 2-es számú sebészeti klinikára szállították./mti/

...

bb.45. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

a/la

1974. január 3.

- 42. időjárásjelentés
 - 43. kubai fogadás
 - 44. gázolás
 - 45. hírjegyzék
- /mti/

..

20.30/a

- 32 -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztők: halasi györgy
lakatos erzsébet

NA 2100

M.T.I.

V Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1974. január 4.

bb.1. januári filmbemutatók budapesten

1/nm/fk/hi/a/-cz

1974. január 4.

Január filmbemutatói közül megkülönböztetett figyelmet érdemel szücs jános,, a szerelem határai,, című színes produkciója, amely fenákel judit vetkőztető című novellája alapján készült. a mai falu életét feltáró alkotás főbb szerepeiben drághota andrást, káldy nórát, bitskey tibort és szirtes ádámot láthatjuk.

színes, szélesvásznú jugoszláv film eleveníti fel a felszabadító harok egyik dicső fejezetét, a tito vezette partizánhadseregnek a sutjeska folyónál vívott küzdelmét. a film forgatókönyvét szergej bondarcsuk, orson welles és wolf mankovicz közreműködésével brana sceanovic írta. a zeneszerző: mikisz theodorakis. a szereposztásban olyan sztárokat találunk, mint irene papas és richard burton, aki titot alakítja. első alkalommal kerül hazai közönség elé szenegáli film. ennek címe,, emitai avagy a mennydörgés istene,,. a cselekmény 1941-42-ben játszódik szenegálban, ahol a gyarmati hadsereg kegyetlenkedései készítetik ellenállásra a népet.

január 17-től pereg a mozikban a,, jelszó: a puszták anyaga,, című kalandos, szélesvásznú szovjet film, amely az államvédelmi szervek harcát mutatja be a külföldi hírszerzők ellen. egy házasság felbomlásának, s egy élet újrakezdésének történetét mondja el az ,, éva és ádám,, című ndk film, színes, szélesvásznú, kétrészes amerikai-olasz film a,, volt egyszer egy vadnyugat,, sergio leone produkciójában olyan hírességek szerepelnek, mint henry fonda, claudia cardinale és mások. /folyt.köv./

- 1 -

NA

bb.1./ januári.....folyt./-a

január 24-től kerül a nézők elé szász péter filmje, az „egy kis hely a nap alatt”, amelynek főszereplője bencze ferenc, a kolozsvári állami színház kiváló művésze. partnerei: margittai ági, bencze ilona és erdélyi kati. színes, szinkronizált, szélesvásznú olasz-nszk film, a rendőrség megköszöni, amely folytatja a kapitalista társadalmat leplező haladó mondanivalójú olasz politikai filmek sorát.

január 31-től vetítik a budapesti mozik „a hetedik történet”, című színes, szélesvásznú, szinkronizált szovjet filmet, amely a polgárháború idején játszódik turkesztánban. cseh-szlovák produkció, a halál válogat, a film egy pénzszállító postakocsi vezetője meggyilkolásának körülményeit nyomozza. színes, szinkronizált amerikai film a „kamaszkorom legszebb nyara”,.

január 10-től kerül a nézők elé andrej tarkovszkij legújabb filmje, a „solaris”, a nálunk is megjelent tudományos-fantasztikus regény adaptációjában az ember és az ismeretlen találkozásának ürügyén a rendező súlyos morális kérdéseket boncolgat. a solaris-ban jelentős feladatot kapott natalja bondarcsuk is, a híres színész-rendező, szergej bondarcsuk lánya./mti/

..

bb.2. százötven éves falusi szőlőprés került a pécsi muzeumba

vid/ká/a/-cz

1974. január 4.

a baranyai borászat XIX. századi becses emléke került a pécsi janus pannonius muzeumba: egy szépen faragott, feliratokkal ellátott, német szőlőprés. csaknem másfél évszázaddal ezelőtt - 1825-ben - készült a németek lakta babarcon. alapja kőből van, felépítménye tölgyből és teljes súlya meghaladja a három tonnát. különleges járművel szállították pécsre a hatalmas kő-fa építményt. ilyen régi és ilyen nagy szőlőprés még nem került muzeumba német nyelvterületről. a gerendába faragva német nyelvű verssorok dicsérik a prés kiválóságát, szépségét. a még ma is viszonylag jó állapotban lévő szőlőprést gondosan konzerválják a szakemberek és a muzeum néprajzi osztályának udvarán állítják majd fel más népi építmények társaságában. /mti/

..
- 2 -

öbb.4. mit ígér a tévé a jövő hétre?

p hi -cz

1974. január 4.

január 8-án, kedden

----- este tennessee williams: „orpheus alá száll”, c. drámáját közvetíti a televízió a debreceni csokonai színház előadásában három felvonásban felvételről. a dráma színhelye a sötét, fojtó levegőjű amerikai dél.

január 9-én, szerdán

----- közvetítést adnak a milan-ajax amszterdami szuper kupa labdarugó mérkőzésről milánóból. este a z orosz klasszikusok sorozat keretében a „fehér éjszakák”, c. magyarul beszélő szovjet film kerül képernyőre.

január 10-én, csütörtökön

----- sugározza a televízió a szent-györgyi albert nóbeldíjas tudósról szóló kétrészes portréfilm első részét. a nemrég hazánkban járt neves tudós életéről, munkájáról, szülőhazájához való kötődéséről vall. a második műsorban ezen a napon indul a szinetár miklós rendezéseit bemutató sorozat. első darabja j.p. sartre: „temetetlen holtak”, c. darabjából készült tévéjáték.

január 11-én, pénteken

----- „ki fizet?”, a címe annak a dokumentumfilmnek, amely a társadalmi munka fogalmát, korszerű értelmezését vizsgálja. este a „súlyom a sasfészekben”, c. tévéfilm harmadik része után a szent-györgyi alberttről készült portréfilm második részét láthatják a nézők.

január 12-én, szombaton

----- indul a „híres szökések”, c. magyarul beszélő francia filmsorozat, amelynek főszerepét a népszerű színész, jaques fabri alakítja. az első rész címe „a gall rabszolga”,. este a szórakoztató műsort, amelyben helyet kap egy gábor andor egyveleg, egy hangszerszólókból álló összeállítás, abody opera-társasjátéka, gyárfás miklós: „a legnagyobb szemtelenség”, c. tévéjátéka, valamint egy tánczenei összeállítás.

január 13-án, vasárnap

----- délelőtt a „ki játszik ilyet”,? c. műsor második részét közvetítjük a gyermekek számára. műsorvezető: vargha balázs. este pedig a „súlyom a sasfészekben”, c. tévéfilm negyedik részével, majd az arany páva nemzetközi népzenei verseny középöntőjével /ausztria/ jelentkezik a televízió./mti/

..
- 3 -

↓ és zenei főszereplősek + vatai együttesen négyévesek változata, szórakoztató

MTI

bb.3. pszichológus vizsgálja a nitrokémiánál a fiatalok munkahelyi közérzetét

vid-ká/fé -cz

1974. január 4.

a tapasztalatok szerint a füzfői nitrokémiánál az első munkakönyves fiatalok körében a legnagyobb a munkaerő vándorlás és érthetően ők illeszkednek be a legnehezebben az üzemrészek kollektívájába. a gyár vezetősége most pszichológust bízott meg azzal, hogy vizsgálja meg a fiatalok munkahelyi közérzetét, segítse őket a gyors beilleszkedésbe és abban, hogy gyökeret verjenek a balatonparti vegyióriásban. számítanak a pszichológus eredményes munkájára, hiszen a több mint 6000 főt foglalkoztató nitrokémiánál a munkásállomány jelentős hányada fiatalokból tevődik össze./mti/

--

bb.5. egy millió négyzetméterrel több poliészter szövet

vid-ká/fé -cz

1974. január 4.

tekintettel az egyre növekvő piaci keresletre ebben az évben egy millió négyzetméterrel növeli poliészter gyártását a pápai textilgyár. összes poliészter szövet termelése ezzel meghaladja a 4 millió négyzetmétert. ez a mennyiség jóval több, mint amennyi az előzetes gyártmányfejlesztési tervben szerepel. a textilgyár terveit szerint 1980-ban már évi 5 millió négyzetméternyi poliészter szövetet gyártanak. a korszerű, könnyen kezelhető termék iránti kereslet növekedéséhez hozzájárult, hogy rendkívül bő választékot kínálnak a pápaiak. a tarkán szőtt poliészter anyagokat 30-40 színárnyalatban készítik és a mintákat is évről évre 8-10 variánssal bővítik./mti/

--

bb.6. ittasan vezetett a gépkocsitolvaj

1 bc/gg/hí fé la

1974. január 4.

nem sokkal azután, hogy feltételesen szabadult büntetéséből, egy étteremben alaposan felöntött a garatra gátfalvi jános 40 éves budapesti lakos, majd az éjszakai órákban keresett egy parkoló személygépkocsit, beült és elhajtott. mivel jóhangelatában a megengedettnél gyorsabban vezetett, - a rottenbiller utcában valósággal ide-oda cikázott a gépjárművel -, egy arra haladó rendőrségi gépkocsiból fényjelzéssel megállásra szólították fel./folyt.köv./

- 4 -

ktt

bb.6. /ittasan... folyt./fé

végül a gorkij fasornál hagyta abba a száguldást az éjszakai kocsikázó, aki nemcsak hogy ittasan volt, de forgalmi engedélyt sem tudott felmutatni, nagykabátjának zsebei pedig tele voltak a gépkocsihoz tartozó alkatrészekkel és egyéb tárgyakkal. előállították, s az ezt követő vizsgálatnál kiderült, hogy alkoholtól közepesen befolyásolt állapotban ült a volán mellé.

a fővárosi bíróság gátfalvi jánost másfél évi szabadságvesztésre ítélte, ezenkívül két évre eltiltotta a gépjárművezetéstől, s megszüntette az előző büntető ügyével kapcsolatban vele szemben alkalmazott feltételes szabadságot./mti/

--

NA

-5-

bb. 7. a magyar és az ndk-beli növénynemesítők sikere: a nyugat európában elterjedt fertőzésnek ellenálló lucernafajta

i jf/gk/1e/il la

1974. január 4.

a magyar és az ndk-beli növénynemesítők együttes munkával olyan új takarmánynövény-fajtát állítottak elő, amelyik az európa szerte - különösen nyugat-európában - elterjedt növényi fertőzésre nem fogékony. a közös tudományos kutatómunkában magyar részről a növénytermesztési és talajvédelmi kutató intézet komppolti munkacsoportja vett részt, s a német demokratikus köztársaság mezőgazdasági kutatóival együtt nemesítették ki az új lucernafélét, amely a verticillium-fertőzésnek ellenáll.

a növényi betegség nem pusztítja el az új fajta fiatal növényállományt és még kismértékű ritkulást sem tapasztáltak a több mint négy évig tartó ellenőrzéssorozatban. a fajtát elsősorban a páras, hűvösebb klímájú és csapadékos vidékekre szánják a két ország szakemberei, ezeken a vidékeken ugyanis évről évre nagy pusztítást okoz a verticillium, amellyel szemben rezisztens fajtát csak kevés helyen sikerült előállítani. az ilyen növények közül is kitűnik a magyar-ndk-fajta, amelynek termésbiztonsága jó és szakszerű műveléssel megfelelően sűrű növényállományt ad.

az új fajtát az ndk-ban már termesztésbe fogták. hazánkban is megkapta az állami elismerést a „vertibenda”, nevű új lucerna, itthon azonban szélesebb körben valószínűleg nem honosítják meg, miután a verticillium-fertőzés a magyarországi éghajlati viszonyok között nem okoz különösebb gondot. a fajtát mégis több gazdaságban termesztik majd, vetőmagját ugyanis exportálják azokba az országokba, ahol a betegséggel szembeni ellenállóképeség különösen fontos. a fajtát azért sem terjesztik el itthon szélesebb körben, mert hazánkban nem nagyobb az ugyancsak nemrégiben termesztésre engedélyezett sylvia lucernánál, s így a fajtacserét nem tartják indokoltnak./mti/

-. -

- 6 -

bb. 8. újabb vízműtársulások borsodban

vid ká/il cz

1974. január 4.

a borsod megyei települések vízellátásának hétéves fejlesztési terve szerint 1975 végéig állami erőből és a társulatokba tömörült lakosság anyagi hozzájárulásával újabb vízműveket építenek. fontossági sorrendben mintegy negyvenöt városban és községben hoznak létre vezetékes ivóvízhálózatot. a tanácsok és a lakosság összefogásának eredménye, hogy nem egész négy esztendő alatt huszonhét település-köztük mezőkövesd város egy része, alsószolca monok, borsod-ivánka, tiszavalk, emőd - kapott vezetékes ivóvízhálózatot. a társulatok segítségével négyszáznyolc kilométer hosszú fő- és elosztóhálózattal gazdagodott a megye és a felépült új törpevízművek munkába állításával naponta kilenc és félezer köbméterrel növekedett borsod víztermelése. a fejlesztést folytatják. az idén mádon, taktaharkányban, tállyán, tiszabábolmán és ároktón építenek törpevízművet majd, 1975-ig újabb tizenkilenc településen fejezik be a vezetékes ivóvízhálózat szerelését. ezek megvalósítására az új esztendő első napjaiban megkezdtek az új vízműtársulások szervezését./mti/

-. -

bb. 9. nagyjelentőségű ujtítás a csővezetékek tisztántartására

vid ká/il cz

1974. január 4.

nagyjelentőségű ujtítást készített el a síófoki kőolajvezeték vállalat ujtító kollektívája. olyan berendezést szerkesztettek, amelynek segítségével rendszeresen tisztítható a most épülő, a leninvárosi olefinműből a szovjetunióba etilént szállító vezeték belseje. az etilén csővezeték szállításánál ugyanis igen fontos követelmény a tisztaság.

schneidler jános, koch györgy, dombóvári jános, lux istván és gósi jános ujtítása iránt a szovjet vezetéképítők is érdeklődnek.

a berendezés bizonyos átalakítással alkalmassá tehető a csővezetékek belső festésére is. ez azért számottevő, mert egyrészt a belül festett vezetéken gyorsabban halad a szénhidrogén, azaz az átmérő növelése nélkül is fokozható a szállítás, másrészt a festék véd a korroziótól.

az ujtítók, akik most vették fel a félszáz ezer forint ujtítási díjat kijelentették: a gyors siker jó részét annak köszönhető, hogy az ujtításba munkások és műszakiak egyaránt bekapcsolódtak, összehangolták az elméleti és gyakorlati munkát./mti/

-. -

- 7 -

bb. 10. környezetvédelmi szakmérnök-képzés mosonmagyaróvárott

vid ká/1l cz

1974. január 4.

a keszthelyi agrártudományi egyetem mosonmagyaróvári agrártudományi karán elsőnek vezették be a környezetvédelmi szakképzést. a képzésben résztvevő általános agrártudományi mérnök hallgatók két és fél éven át 500 elméleti és gyakorlati órán foglalkoztak az új szaktantárggyal. diplomadolgozataikban is fontos környezetvédelmi témákat dolgoztak fel. így például megvizsgálták, hogy az utak mentén a benzingázakból származó ólomfertőzés milyen veszélyeket rejt, hogyan halmozódik fel a gyomirtószer a talajban, mikor helyes és mikor nem a hallgatók az általános agrármérnöki diploma mellé a tanév végén környezetvédelmi szakképesítést is kapnak. az oktatásban a budapesti és a pécsi orvostudományi egyetem, a soproni erdészeti és faipari egyetem tanárai, a győr-sopron megyei közegészségügyi és járványügyi állomás, a győr-sopron megyei növényvédő állomás, a fűzfői nitrokémiai ipartelepek szakemberei és bekapcsolódtak az egyetem a jövőben tovább kívánja szélesíteni a környezetvédelmi képzést. elsősorban végzett hallgatókat vonnak be az oktatásba. /mti/

Va gyomirtószer alkalmazása

bb. 11. Lottó nyerőszámok

gk/rj hgy

1974. január 4.

a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint a budapesten megtartott 1. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

10, 23, 41, 54, 75

/mti/

-. -

10.45 rj

- 8 -

vbb. 12. új motort kapott a szigliget - befejezték a balatoni vízbuszok javítását siófokon

vid/ká/rj hgy

1974. január 4.

a mahart siófoki üzletigazgatóságának dolgozói nagy erőfeszítéseket tesznek azért, hogy a tél folyamán kijavítsák a balatoni hajók, vízbuszok hibáit, alkalmassá tegyék az elavult vízi járműveket a forgalom lebonyolítására. ezen a télen 16 millió forintot fordítottak erre a célra. ebből a pénzből többek között rendbe hozták a 6 vízbuszt, ezek javítása befejeződött. többek között új motort kapott a szigliget, de futotta a pénzből a műhelyek, vízberendezések, híradástechnikai eszközök korszerűsítésére is. /mti/

-. -

bb. 13. „a falu a szocializmus útján” - kiállítás ujfehértón

vid/rj fm hgy

1974. január 4.

az mszmp központi bizottsága agitációs és propaganda osztályának szervezésében készült „a falu a szocializmus útján” című vándorkiállítás - megyei anyaggal kiegészítve - elindult szabolcs-szatmári körútján. nyíregyháza után elsőként a nyíregyházi járás egyik nagyközségében, ujfehértón mutatják be. az ujfehértói művelődési házban január 10-ig tekinthető meg, utána a járás öt nagyközségében látják egy-egy héttig. a kiállítás következő állomása tiszavasvári lesz. /mti/

-. -

bb. 14. még mindig öt-hatmillió köbméterre becsülik a felsőtiszán összetorlódott álló jégmezőt

vid/fm/rj hgy

1974. január 4.

a felsőtiszán bekövetkezett apadás megnehezítette a bal-sai hid környékén keletkezett hatalmas jégtorlasz szétbontását. az apadó vízben a megakadt jégtáblák összebúcsusztak és sok helyen a meder fenekére, illetve a partra támaszkodnak. a szakemberek szerint a kisebb vízállás hatására a torlasz husz kilométer hosszúságúra szűkült, de a hid felett összetorlódott jégdugót még mindig öt-hatmillió köbméterre becsülik.

/folyt.köv./
11.40 rj

- 9 -

bb. 14. / még mindig öt-hatmillió... 1. folyt./rj

az alacsony vízállásban gondot okoz a lerobbantott jégpáncél elusztatása is. így a csaknem három kilométer hosszú alsó torlasz szétrobbantása után, csütörtökön a felső torlaszból mindössze ezer méter hosszúságban sikerült megindítani a jeget. a hatalmas jégtáblákat a folyón cirkáló jégtörőhajók felapritják, hogy azok akadály nélkül jussanak át a tiszai duzzasztóműn. pénteken a torlasz szétbontását végző vízügyi dolgozók újabb segítséget kaptak. a tarcali kőbánya robbantóbrigádjai jelentkeztek munkára és így már százötven jól kiképzett szakember és öt jégtörőhajó tevékenykedik azon, hogy a könnyen veszélyessé válható álló jégmezőt mielőbb megbontsák és a jég akadály nélkül levonulhasson a folyón. /mti/

--

bb. 15. metszik a szabolicsi almafákat

vid/ká/rj hgy

1974. január 4.

a kihasználva az enyhe időjárást szorgosan dolgoznak szabolics-szatmár megye almáskertjeiben. metszik a fákat, tisztítják a törzseket. a termelősövetkezetek nagyüzemi gyümölcsösökben 17 ezer hektáron, az állami gazdaságokban mintegy 5 ezer hektáron kell elvégezni ezt a fontos munkát. mintegy 2 ezer hektáron ugynevezett alakító, a többi területen termést formáló metszést alkalmaznak. sok közös gazdaságban a műtrágyát is most szórják ki a gyümölcsösökben, másutt a talajt készítik elő a tavaszi telepítésekhez. /mti/

--

mbb. 17. gerendási ottó,

gk/rj hi hgy

1974. január 4.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása január 10-én, csütörtökön délután 3 órakor lesz a megyeri uti temetőben.

mszmp xiii. kerületi bizottsága

/mti/

12.10 rj

--
- 10 -

bb. 16. közlekedési balesetek

tr/rj hgy

1974. január 4.

ak. kerület, maglódi ut és kada utca kereszteződésében figyelmen kívül haladt át az uttesten Kovács János, 68 éves nyugdíjas, budapesti lakos és egy 37-es jelzésű villamos elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

Juhász László 26 éves gépkocsivezető, budapesti lakos a XI. kerület, Kosztolányi Dezső tér és Bocskay utca kereszteződésénél lévő kijelölt gyalogátkelőhelyen személygépkocsival elütötte Habricsek László 20 éves egyetemi hallgató, budapesti lakost, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. Juhász László ellen eljárás indult.

Juhász Imre 26 éves gépkocsivezető, budapesti lakos a IX. kerület Hámán kató ut és Mester utca kereszteződésénél lévő kijelölt gyalogátkelőhelyen tehergépkocsival elütötte Marvai Károly 61 éves géplakatos, budapesti lakost, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. Juhász Imre ellen eljárás indult. /mti/

--

bb. 18. egyetemi felvételi vizsgára előkészítő tanfolyam munkásgyermek részére

vid/rj fm hgy

1974. január 4.

pénteken fejeződött be Szombathelyen az az egyetemi felvételi vizsgára előkészítő hat napos tanfolyam, amelyet a szakosztályok vas megyei tanácsa, valamint a vas megyei tanács végrehajtó bizottsága szervezett 170 vas megyei fizikai dolgozó gyermeke számára. a tanfolyamon nyolc tantárgyból a megye legjobb középiskolai tanárai, a pécsi tanárképző főiskola kihelyezett tagozatának pedagógusai és az ötvös Loránd tudományegyetem tanárai készítették fel a hátrányos helyzetű tehetséges fiatalokat a felvételi vizsgára.

/folyt.köv./
13.00 rj

- 11 -

13 13⁴⁵

bb. 18. egyetemi.... 1. folyt./rj

a továbbtanulásra készülők áprilisban újabb hat napot töltenek együtt hasonló céllal, majd érettségi vizsga után néhány választott oktatási intézmény is vendégül látja őket s módot ad felkészülésük ellenőrzésére.

a szünidei egyetemi előkészítő tanfolyam a tapasztalatok szerint bevált. az előző évben az így felkészített tehetséges munkásgyermek több mint nyolcvan százalékát vették fel az egyetemre, főiskolákra. /mt1/

..-

bb. 19. szánkópálya a soproni hegyekben

vid/fj rj -cz

1974. január 4.

a soproni hegyekben, a károly magaslaton szánkópályát és alpesi stílusban fából épített melegedőt épített a tanulmányi erdőgazdaság az idegenforgalmi szervek támogatásával. a pályát pénteken népesítették be először az üdülők és a kirándulók. a pálya elkészülte szerencsésen egybeesett az első nagyobb mennyiségű hó leesésével. csütörtökre és péntekre virradóra a keleti alpok hazájukra ártterjedő nyulványait ugyanis 10, helyenként pedig 15 centiméteres hótakaró borította. /mt1/

..-

bb. 20. kettős otp-jubileum győr-sopron megyében

vid/fm/rj -cz

1974. január 4.

az országos takarékpénztár győr-sopron megyei igazgatóságán pénteken kettős jubileumról adtak tájékoztatót. a győri ady endre lakótelepen átadták a kétezredik otp-lakást, a megyében a lakosságnak nyújtott hitel összege pedig elérte, illetve meghaladta a két milliárd forintot, amelynek 85 százalékát lakásépítésre költik a hitelt igénybevevők. /mt1/

..-

13.05 rj

- 12 -

bb. 21. a fővárosi autótaxi vállalat sajtótájékoztatója az új biztonsági intézkedésekről, idej terveikről

t/nm/tr/rj hi -cz

1974. január 4.

a gépkocsivezetők biztonságának fokozására hozott új védőintézkedésekről, 1974. terveiről tájékoztatta csütörtökön az újságírókat horváth géza, a fővárosi autótaxi vállalat igazgatója. elmondta, hogy a közelmúlt tragikus eseményei, a taxisofőrök ellen elkövetett rablási kísérletek, merényletek arra késztették a vállalat vezetőségét, - együttműködve a budapesti rendőrfőkapitánysággal-, hogy új védelmi szabályokat és ehhez megfelelő berendezéseket tervezzenek. az elkövetkező időszakban például arra törekednek majd, hogy lehetőleg minél kevesebb pénzt tartsanak maguknál a taxisok. bár a bevétel így is naponta mindössze 400-500 forint volt, azt szeretnék, hogy a vállalatok és az intézmények mielőbb térjenek át a sokszempontból előnyösebb, az ügyvitelt egyszerűsítő taxicsekk használatára. februártól a lakosság részére is 5-10 és 20 forint értékben taxilutalványt bocsátanak ki, amit nem lehet másra felhasználni és így már eleve elveszik a támadók kedvét a rablástól. a jövőben, amellet, hogy nagyobb figyelmet fordítanak majd a különböző óvintézkedési szabályok betartására, a budapest határain túlra induló, illetve a külvárosokba tartó gépkocsi vezetője köteles értesíteni utjáról a vállalat diszpécierszolgálatát, illetve bejelenteni nekik utasa nevét és személyi igazolványának számát. a fővárosból kivezető utaknál az őrszemek igazoltatják a kiutazókat, följegyzik az utas nevét, és személyi igazolványának számát. a vészjelző kürtön kívül ezután a tervek szerint villogó pirosfényű lámpát is a kocsikra szerelnek, amit úgy lehet majd beállítani, hogy merénylet esetén a támadó nem tud róla. 1974. első negyedében folyamatosan bevezetik ezeket a biztonsági intézkedéseket.

a fővárosi autótaxi vállalat egyébként tavaly 16 millió 500 ezer fuvart bonyolított le, és mintegy 54 millió utast szállított. a megnövekedett igényekhez igazodva még az idén hozzákezdnek a műszaki bázis kiszélesítéséhez. ez az ötödik ötéves tervben háromezer gépkocsi forgalmazását, javítását teszi lehetővé, s ezzel - a felmérések szerint - lehetővé válik az igények teljes kielégítése. ebben az esztendőben ezer új gépkocsit szereznek be, amivel részben a kiselejtezetteket pótolják, illetve a meglévő állományt fejlesztik. éppen ezért mintegy ezer gépkocsivezetőt kívánnak alkalmazni: egyrészt leszerelt kiskatonákat, nem hivatásos, ám vezetési engedéllyel rendelkezőket kívánnak átképezni, és azokra a háziasszonyokra is gondolnak, akik 4-5 órai taxizással szeretnék kiegészíteni jövedelmüket. márciustól kezdve egyébként a vállalat valamennyi telephelyén vállalnak kocsimosást.

a vállalat, amelynek dolgozói 69 millió kilométert tettek meg az elmúlt év során, úgy számol, hogy 1974-ben ezt a távolságot újabb tízmillió kilométerrel növeli. már javában dolgoznak a levegőszennyeződés elleni küzdelem, „haditervén”, is. újfajta üzemanyag felhasználásával azt akarják elérni, hogy a taxik nyomán budapest levegőjébe kerülő 4 millió 70 ezer kilopont szénmonoxid mennyiséget ezáltal mintegy 60 százalékkal csökkentsék. /mt1/

..-

13.16 rj

- 13 -

bb 24. időjárás jelentés

um cz

1974. január 4.

a meteorológiai intézet jelenti január 4-én 13 órakor:

enyhe marad az idő

nyugat- és közép-európa felett 1000-2000 km széles sávban déli áramlás alakult ki. ezzel az áramlással a kontinens nyugati részére változatlanul enyhe, középső részére néhány fokkal hidegebb levegő érkezik. a hűvösebb levegő közép-európában nem okoz lényeges lehülést, így egész Európában tovább folytatódik az évszakhoz képest enyhe idő. a hideg, téli időjárás csak a szovjetunió európai területére, főként annak északi részére korlátozódik.

házánkban csütörtökön egész nap borult, párás, csapadékos volt az idő. sokfelé esett az eső, havaseső, a magasabb fekvésű helyeken a hó. a lehullott csapadék mennyisége a 6 mm-t sehol sem haladta meg. a legmagasabb nappali hőmérséklet mínusz 1, plusz 6 fok között volt. a péntekre virradó éjszaka-egyetlen állomás kivételével - sehol sem fagyott, a legalacsonyabb hőmérséklet 0 - plusz 4 fok között volt. péntek délután tovább tartott a borult, párás idő, szórványosan esett az eső. a hőmérséklet 11 órakor plusz 1 - plusz 7 fok között volt.

budapesten a csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 3,7 fok volt, a százéves átlagnál 4,5 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 4 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 mm, alig változik.

várható időjárás szombat estig: jobbára erősen felhős, párás, néhány helyen ködös idő, szórványos esővel, szitálás-sal, a hegyeken hószállingózással. mérsékelt, majd szombaton többfelé megélénkülő délkeleti, déli szél. enyhe marad az idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 1 - plusz 4 legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: plusz 1 - plusz 6 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 185 cm ./mti/

- 14 -

13.20/um

10.13.00

bb 22. égető gondja pécsnek a vízellátás, a szennyvíztisztítás megoldása - ülést tartott a megyei város tanácsa

vid/um fm cz

1974. január 4.

köszönet-nyilvánítással kezdte idei első ülését pénteken pécs megyei város tanácsa azért az összefogásért, amelyet a tavaly ősszel indított „építsünk óvodát”, társadalmi akció eredményezett igen rövid idő alatt. a vállalatok, szövetkezetek, szocialista brigádok áldozatkészsége folytán ugyanis karácsonyi, illetve újévi ajándékként, tíz napon belül a város két gyermekintézménnyel gyarapodott, amelyekben kétszáz kisgyermek talál második otthonra.

ezután beható vizsgálódás alapján döntött a tanács az egy milliárd forintot megközelítő 1974. évi költségvetés és fejlesztési alap tervjavaslatáról. a költségvetés kiadásai közül kiemelkedik a kulturális ágazat 161 millió előirányzatával, amely 17 millió forinttal haladja meg az előző évit. a többlet jelentős részét az óvodai hálózat kapja. száz helyet bővítették a zeneiskolai tanulóhelyek számát és ugyanennyivel többen járhatnak a középiskolai menzára is.

az 526 millió forint fejlesztési alap javarészt, 342 milliót célcsoportos lakásépítésre fordítja a város, ami 526 új otthon megvalósításához nyújt pénzügyi fedezetet. ez a lakásszám azonban a rohamosan növekvő igényekhez képest rendkívül kevés. a gondokat az otp - továbbá a munkáslakás - építési akció és a magánérs lakásépítés támogatásával - házhely, illetve közművesített terület biztosításával kívánja enyhíteni a tanács. pécs idei tervében számos fontos létesítmény építésének befejezése, illetve indítása szerepel. elkészül és átadásra kerül az mhsz kiképzési bázisa, az szmt székháza és az ifjúsági ház. megépül a komarov gimnázium tornacsarnoka, s megnyílik az uitz béla emlékmúzeum. elkészül a déli ipari ut jelentős szakasza, folytatják a sportcsarnok építését és megkezdik az új szálloda, a hotel pannonia kivitelezését. jelentős kereskedelmi hálózatfejlesztést hajtanak végre az idén pécssett ami csaknem 7.000 négyzetméter alapterület-bővülést eredményez a város különböző részein.

/folyt.köv./

13.25/um

Tóth

- 15 -

bb 22./ égető gondja ...folyt./um

a tanácsülésen szó esett a mecsekaljai város égető gondjáról, a vízellátás, a szennyvizek tisztítás és a két év múlva üzemképtelen tisztasági fürdő helyzetének haladéktalan megjavításáról. ezeket a problémákat, a szükséges beruházásokat a város saját erejéből képtelen megoldani. azt kérték a tanács vezetőitől, a jelenlevő országgyűlési képviselőktől; illetékes fórumon kérjenek segítséget a súlyos probléma megoldásához.
/mti/

..-

bb 25. a beföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke 13 óráig

se/um cz

1974. január 4.

1. filmbemutatók
2. szőlőprés
3. pszichológus a gyárban
4. tv jövő heti műsora
5. polészter szövet
6. ittasan vezetett a tolvaj
7. új lucernafajta
8. vízműtársulások borsodban
9. csővezetékek tisztántartása
10. környezetvédelmi szakmérnökképzés
11. lottó
12. vízbuszok javítása
13. kiállítás ujfahérván
14. a felső-tiszai jégmező
15. metszik a szabócsai almafákat
16. közlekedési balesetek
17. elhunyt gerendási ottó
18. egyetemi előkészítő
19. szánkópálya
20. otp jubileum
21. taxi sajtótájékoztató
22. pécsi tanácsülés
23. biczó györgy nyilatkozata
24. időjárás
25. hírjegyzék

..-
- 16 -

13.30/um

T64⁰⁰

bb 26. ujévi halászat a holt-dunán

vid/um fm cz

1974. január 4.

a tolnai béke halászatí tsz tagjai - kihasználják a szá-
mukra kedvező időjárást. a december elején befagyott állóvizek
felolvadása után ladikba szálltak és megkezdték az új évi ha-
lászatot. a bogyaizslói kertek alatt húzódó holt-duna ágból má-
zsaszámra fogják ki az odatelepített ivadékponyokat és a kesze-
geket. a zsákmányt a holtág túloldali tolna-szigeti partján lévő
halásztanyánál kiválogatják; a pontyivadékokat telelőbe veszik
át, a nagyobb keszegeket piacra, apraját pedig a mözsi
új élet tsz sertéseinek és nyérceinek takarmányozására szállít-
ják. a bogyaizslói után a tolnai felső holtágon, majd a kevés je-
get még mindig tartalmazó taplói holt-dunán akarnak halászni,
ha nem fagynak be újra a vizek./mti/

..-

bb 27. üzembehelyezték tiszafüred központi vízművét

vid/um fm cz

1974. január 4.

a kiskörei vízlépcső leendő üdülőkörzetének központjában
tiszafüreden az új év első napjaiban üzembehelyezték és kezelés-
re átadták a szolnok megyei víz- és csatornamű vállalatnak a
járási székhely új központi vízművét. a társulati alapon lé-
tesített vízszolgáltató rendszer kivitelezése a terveknek meg-
felelően három év alatt készült el. négy új, bő vízhozamu kutat
fúrtak, ötszáz köbméteres felszín feletti betonviktornyot és
kétszázötven köbméteres térszint alatti víztározót építettek.
a létesítményekhez kapcsolódóan ötvenegy kilométer hosszú vízve-
zetékhálózatot fektettek le, s gyakorlatilag a nagyközség belte-
rületének minden részébe eljut az egészséges ivóvíz. a lakosság
kilencven százaléka megközelítően mintegy tízezer ember vízellá-
tását oldották meg hosszabb távon.

az új vízügyi beruházás harmincötmillió forintba került.
a lakosság ebből 10,6 millió forintot, az országos vízügyi hi-
vatal, valamint a felsőbb tanácsi szervek tizenhatmillió forint-
ot biztosítottak. a fennmaradó összeget a társulati tagként
szereplő gazdálkodási egységek, illetve a helyi tanács teremtet-
te elő. a nagyközség lakói örömmel fogadták az új vízmű üzembe-
helyezésének híreit, máris számosan fordultak információért a ta-
nácshoz, hogy milyen formában lehet bevezetni a vizet a lakások-
ba. a tanács máris tárgyalást kezdeményezett az illetékes víz-
ügyi szervekkel, hogy a lakossági vízbekötéseket is mielőbb meg-
kezdhessék./mti/

..-
- 17 -

13.35/um

T64⁰⁰

bb 22./ égető gondja ...folyt./um

a tanácsulésen szó esett a mecsekaljai város égető gondjáról, a vízellátás, a szennyvitzisztítás és a két év múlva üzemképtelen tisztasági fürdő helyzetének haladéktalan megjavításáról. ezeket a problémákat, a szükséges beruházásokat a város saját erejéből képtelen megoldani. azt kérték a tanács vezetőitől, a jelenlevő országgyűlési képviselőktől; illetékes fórumon kérjenek segítséget a súlyos probléma megoldásához.
/mti/

..-

bb 25. a beföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke 13 óráig

se/um cz

1974. január 4.

1. filmbemutatók
2. szőlőprés
3. pszichológus a gyárban
4. tv jövő heti műsora
5. polészter szövet
6. ittasan vezetett a tolvaj
7. új lucernafajta
8. vízműtársulások borsodban
9. csővezetékek tisztántartása
10. környezetvédelmi szakmérnök képzés
11. lottó
12. vizibuszok javítása
13. kiállítás ujfahérván
14. a felső-tiszai jégmező
15. metszik a szabócsi almafákat
16. közlekedési balesetek
17. elhunyt gerendási ottó
18. egyetemi előkészítő
19. szánkópálya
20. otp jubileum
21. taxi sajtótájékoztató
22. pécsi tanácsülés
23. biczó györgy nyilatkozata
24. időjárás
25. hírjegyzék

..-
- 16 -

13.30/um

TBM^{oo}

bb 26. ujévi halászat a holt-dunán

vid/um fm cz

1974. január 4.

a tolnai béke halászatú tsz tagjai - kihasználják a számkra kedvező időjárást. a december elején befagyott állóvizek felolvadása után ladikba szálltak és megkezdték az új évi halászatot. a bogyszlói kertek alatt húzóó holt-duna ágból mászásra fogják ki az odatelepített ivadékponyokat és a keszegeket. a zsákmányt a holtág túlsóoldali tolna-szigeti partján lévő halásztanyánál kiválogatják; a pontyivadékokat telelőbe veszik át, a nagyobb keszegeket piacra, apraját pedig a mőzsi új élet tsz sertéseinek és nyérceinek takarmányozására szállítják. a bogyszlói után a tolnai felső holtágon, majd a kevés jéget még mindig tartalmazó taplói holt-dunán akarnak halászni, ha nem fagynak be újra a vizek./mti/

..-

bb 27. üzembehelyezték tiszafüred központi vízművét

vid/um fm cz

1974. január 4.

a kiskörei vízlépcső leendő üdülőkörzetének központjában tiszafüreden az új év első napjaiban üzembehelyezték és kezelésre átadták a szolnok megyei víz- és csatornamű vállalatnak a járási székhely új központi vízművét. a társulati alapon létesített vízszolgáltató rendszer kivitelezése a terveknek megfelelően három év alatt készült el. négy új, bő vízhozamu kutat furtak, ötszáz köbméteres felszín feletti betonviktornyot és kétszázötven köbméteres térszint alatti víztározót építettek. a létesítményekhez kapcsolódóan ötvenegy kilométer hosszú vízvezetékhalózatot fektettek le, s gyakorlatilag a nagyközség belterületének minden részébe eljut az egészséges ivóvíz. a lakosság kilencven százaléka megközelítően mintegy tízezer ember vízellátását oldották meg hosszabb távon.

az új vízügyi beruházás harmincötmillió forintba került. a lakosság ebből 10,6 millió forintot, az országos vízügyi hivatal, valamint a felsőbb tanácsi szervek tizenhatmillió forintot biztosítottak. a fennmaradó összeget a társulati tagként szereplő gazdálkodási egységek, illetve a helyi tanács teremtette elő. a nagyközség lakói örömmel fogadták az új vízmű üzembehelyezésének hírért, máris számosan fordultak információért a tanácshoz, hogy milyen formában lehet bevezetni a vizet a lakásokba. a tanács máris tárgyalást kezdeményezett az illetékes vízügyi szervekkel, hogy a lakossági vízbekötéseket is mielőbb megkezdhesék./mti/

..-
- 17 -

13.35/um

TBM^{no}

bb. 23. dakarban ülésezett a testvérvárosok világszövetségének viii. kongresszusa - dr. biczó györgy nyilatkozata

vid/fm/rj -cz

1974. január 2.

dr. biczó györgy, szeged megyei város tanácsának elnöke a közelmultban afrikában járt, ahol szenegáli köztársaság fővárosában, dakarban hazánk képviselőjében résztvett a testvérvárosok világszövetsége viii. kongresszusán. ezen a kongresszuson a szegedi tanácselnököt ismételten beválasztották a testvérvárosok világszövetségének végrehajtó bizottságába.

dr. biczó györgy hazaérkezése alkalmából dénes jánosnak az mti munkatársának többek között elmondotta:

- a testvérvárosok világszövetsége 1957-ben alakult meg az ENSZ égisze alatt, azzal a szándékkal, hogy elősegítse a városok közösségei együttműködését, a népek közeledését; hozzájáruljon a kapcsolatok gyarapításához; szervezze a tapasztalatok cseréjét és szorgalmazza a fejlődő országok városainak nyújtandó segítségét - bármiféle megkülönböztetés nélkül. a magyar városok közül dunaujváros, győr, kecskemét, pécs és szeged a hatvanas évek elején csatlakozott a világszövetséghez, amelynek tevékenységében valamennyi szocialista ország számos városa ugyancsak részt vesz.

- az a világszervezet céljaival és működésével kezdettől fogva hatásosan szolgálja a különböző társadalmi rendszerek békés egymás mellett élését, egymás kölcsönös megismerését és támogatását. a világszerte felgyorsult urbanizációs folyamatban alkalmassá vált a szövetség a tapasztalatok kicserélésére és a segítségnyújtás szervezésére is. állásfoglalásaival pozitív szerepet játszott a világproblémák megoldásának helyes irányu elősegítésében - például kezdettől fogva fellépett a vietnami agresszió ellen, a közel-keleti válság politikai eszközökkel való megoldása érdekében, az európai béke és biztonság előmozdításáért, az ndk nemzetközi elismeréséért, elítélte mindenféle faji megkülönböztetést és megbélyegezte a chilei fasiszta diktatúrát.

- minthogy a világhelyzetben kedvező változások következtek be, a testvérvárosok világszövetségének kongresszusa most mindinkább az együttműködés gazdagítására és a fejlődő országok városainak nyújtandó segítségre összpontosítja figyelmét. ilyen értelemben módosította a kongresszus a világszövetség működési szabályzatát is, demokratikusabbá téve a szervezeti életet.

/folyt.köv./

13.45 rj

Tóth 40

- 18 -

bb. 23. /dakarban... 1. folyt./rj

- a dakari kongresszus úgy foglalt állást, hogy a maga eszközeivel továbbra is kötelességszerűen támogatja a fennálló konfliktusok igazságos megoldását, - ennek megfelelően az ENSZ biztonsági tanácsa határozatainak megvalósítását szorgalmazza a közel-keleti konfliktussal kapcsolatban és a palesztin kérdésben, s elítél mindenfajta faji megkülönböztetést, ugyanakkor örömmel fogadott minden együttműködési és segítségnyújtási javaslatot, így például kedvező visszhanggal fogadták a szovjet külügyiség bejelentését; annak a diplomáciai kezdeményezésnek az ismertetését, miszerint a szovjetunió a biztonsági tanács öt állandó tagját arra hívta fel: tíz százalékkal csökkentseik hadi kiadásukat és az így felszabaduló összegekkel a fejlődő országokat támogassák. a világszövetség nagyra becsüli az ndk segítségét is, hiszen az ndk már létrehozott olyan intézményt, amelyben a fejlődő országok városainak vezetői és szakemberei folytathatnak különböző - szakigazgatási, városszervezési, városépítési, stb. - studiumokat. a bolgár népköztársaság delegációja vezetői segítséget ajánlott fel. további támogatást nyújt a szovjetunió, és ezen a kongresszuson franciaország is ígért szakmai támogatást.

- a világszövetség fennállása óta először hívta össze kongresszusát afrikai államokban, erre a megtiszteltetésre úgy reagáltak az afrikai államok, hogy több államfő is - így senhor szenegáli és burgiba tunéziai elnök - személyes megjelenésével és felszólalással emelte a rendezvény tekintélyét. mind külsőségekben, mind a tanácskozás tartalmában kifejeződött, hogy az együttműködés további termékeny éveit következhetnek be a testvérvárosi kapcsolatokban. /mti/

bb. 28. felhasználható a minisztertanácsi kommuniké után

kiegészítő lakásügyi intézkedések a lakáelosztás fejlesztésére

i/sb/tr/rj -cz

1974. január 4.

sas béla, az mti hírmagyarozója írja:

a lakásépítés fejlesztéséről, a lakáelosztás és a lakbérek új rendszeréről két és fél évvel ezelőtt életbe lépett lakásügyi jogszabályok végrehajtását rendszeresen figyelemmel kíséri a minisztertanács is. eddig kétszer foglalkozott a megvalósítás tapasztalataival, s a minisztertanács pénteki ülése - ezuttal harmadik alkalommal - az építésügyi és városfejlesztési miniszter előterjesztésére a lakásügyi jogszabályok közötti összhangról tárgyalt.

/folyt.köv./

13.50 rj

Tóth 40

- 19 -

az eddigi tapasztalatokból megállapítható, hogy a lakásügyi jogszabályok jól szolgálják a központi célokat, az alapvető rendelkezések azokkal összhangban vannak, s a rendelkezések között nincsen lényeges eltérés, ellentmondás. a végrehajtás első időszakában is csak azok a szakos problémák merültek fel, amelyek a jogszabályok megismerésének hiányosságaiból, a rendelkezések téves értelmezéséből eredtek. a tanácsi rendeletek megalkotásában is előfordultak hiányosságok. az előterjesztés beszámolt arról a vizsgálatról is, amely a tapasztalatok szerint indokolt változtatások meghatározását célozták. ennek alapján a minisztertanács most kiegészítette, módosította a lakásügyi jogszabályokról korábban kiadott több rendeletét, és felhívta az építésügyi és városfejlesztési minisztert, és az illetékes miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben - gondoskodják a miniszteri végrehajtási rendeletek egyidejű módosításáról és a lakásügyi tanácsrendeletek felülvizsgálatához szükséges központi szakmai irányelvek kiadásáról.

a változtatásoknál már figyelembe vették a népesedéspolitikai feladatokról szóló intézkedéseket, s a kiegészítésekkel, módosításokkal a korábbinál kedvezőbb feltételeket teremtettek a tanácsi bérlakásokkal való hatékonyabb gazdálkodásra, a lakáscserék meggyorsítására és különböző visszavételek megelőzésére. az új intézkedések elsősorban a lakások elosztásáról, a lakásbérletről és a lakáshasználatba vételi díjról szóló rendelkezéseket érintik. eszerint az a három vagy ennél többgyermekes család, amelynek tanácsi bérlakása már kicsi, jogos igényét nem elégíti ki, a lakáskiutalási névjegyzékbe történő felvétel nélkül kaphat nagyobb tanácsi bérlakást. újabb kiegészítő rendelkezés a korábbinál kedvezőbb feltételeket nyújt a lakáshasználatba vételi díj megfizetéséhez. a tanácsok eddig - a meghatározott esetekben - csak a félkomfortos és a komfort nélküli tanácsi bérlakás kiutalásánál mentesíthették a nagycsaládot e fizetési kötelezettség alól. az új intézkedés szerint ez a kedvezmény a jövedelmi, a vagyoni és a szociális helyzete alapján tanácsi bérlakás kiutalására jogosult három vagy ennél többgyermekes család esetében komfortos és összkomfortos lakásra is alkalmazható.

illetve a nagy családnak a lakáshasználatba vételi díj teljes összegére részletfizetési kedvezmény, vagy halasztás adható.

/ folyt. köv. /

-20-

Tb 14⁴⁰

a hatékonyabb tanácsi lakásgazdálkodást segíti az az új kiegészítő rendelkezés, amely szerint egy személy vagy egy házaspár csak egy tanácsi bérlakást bérelhet, s ha többet rendelkezik, akkor köteles a lakásokat egy lakásra elcserélni, vagy azokat egy tanácsi bérlakás kiutalása ellenében átadni a tanácsnak, vagy kiválasztani azt, amelyiket megtartani kívánja, s a többitől lemondani a korábbi jogszabályok szerint meghatározott személy, esetleg - pénzbeli térítés ellenében - a lakásügyi hatóság javára. e kötelezettség teljesítésére a tanács legfeljebb egy alkalommal halasztást engedélyezhet. amennyiben a több tanácsi bérlakással rendelkező személy vagy házaspár a jogos igényét meg nem haladó másik tanácsi bérlakás kiutalása ellenében átadja lakásait a tanácsnak, akkor ezt a cserét gyorsan bonyolítják le, mert a lakásigényét a lakáskiutalási névjegyzékbe történő felvétel és jövedelmének, vagyoni és szociális helyzetének megvizsgálása nélkül teljesíthetik.

egyed tanácsi és vállalati bérlakások felszabadítását segíti az az új intézkedés, amely szerint az a bérlő, aki ugyanabban a városban /községben/ megfelelő - beköltözhető - lakással rendelkezik, felhívásra köteles hat hónapon belül elfoglatni azt a lakást, de el is adhatja vagy bérlakásáról a jogszabályokban meghatározott módon más személy, illetve a lakással rendelkező szerv javára lemondhat. amennyiben nem tesz eleget a kötelezettségének, lakásbérleti jogviszonyát felmondják.

a lakáscserét segíti az a rendelkezés, amely szerint a lakásértékesítési névjegyzékbe történő felvétel nélkül teljesíthető annak a tanácsi bérlakással rendelkező lakónak a kérelme, aki a nagyobb teherviseléssel járó tanácsi értékesítésű lakás kiutalása ellenében átadja bérlakását a tanácsnak. hasonló előnyben részesülhet az is, aki tanácsi értékesítésű lakással rendelkezik, de ezt visszaadja tanácsnak és helyette másik - kisebb vagy nagyobb, esetleg magasabb komfortfokozatu, de jogos igényének felső határát meg nem haladó - tanácsi értékesítésű lakást kér.

/folyt.köv./

13.55 rj

Tb 14⁴⁰

- 21 -

bb. 28. / kiegészítő... 3. folyt./rj

a jelentős állami támogatással épített tanácsai értékesítésű lakásokat és a munkáslakásokat érintő esetleges visszaélések megelőzése érdekében kimondja a módosító rendelkezés, hogy ha a tulajdonos a lakását a szabad forgalomban értékesíti, akkor ugyanabban a városban vagy községben öt éven belül tanácsai bér- lakást, illetve újabb tanácsai értékesítésű lakást nem kaphat.

részletesebben szabályozta a módosító rendelkezés az állami lakás bérletje által felszereltetett egyedi gáz vagy elektromos fűtőberendezések, illetve a melegvíz-szolgáltató berendezések költségeivel összefüggő lakbérbeszámítási jogokat. így most már e berendezések felszereltetésének teljes költségeit csak a központos fűtéssel vagy melegvíz-ellátással nem rendelkező állami lakás esetében lehet beszámítani a lakbérbe. a korábbi jogszabályok kiegészítéseként lehetőség nyílik arra, hogy ha az állami lakás csak időszakosan működő központos melegvíz-ellátásban részesül és a bérlet egyedi melegvíz-szolgáltató berendezést szereltet föl, akkor a költségeknek 50 százalékát beszámítsa a lakbérbe. újabb kiegészítő intézkedés szabályozza a lakásbérleti jogviszonyáról lemondó bérlet pénzbeli térítési igényét, azok a bérletiek ugyanis, akik határozott időre vagy valamely feltétel bekövetkezéséig szóló, továbbá a nem fegyveres testületi szolgálati lakásra vonatkozó lakásbérleti jogviszony létesítésekor ingyen, tehát a lakáshasználatbavételi díj megfizetése nélkül jutottak otthonhoz, nem kaphatnak pénzbeli térítést, ha lemondanak e lakásbérletről.

a módosító intézkedés a lakásszövetkezeti mozgalom fejlesztése érdekében rendezi a lakóházak fenntartására is szövetkező lakásépítő szövetkezeti tagoknak a felújításra fizetendő hozzájárulása mértékét, amelyet ezután a közgyűlés alapíthat meg.

a kiegészítő és módosító intézkedések a kihirdetéssel lépnek érvénybe. /mti/

--

14.10 rj

Tóth 40

- 22 -

bb. 29. hálóban a foglyok

vid/rj fm -cz

1973. január 4.

borsod megye megközelítőleg egymillió holdas apróvadas területének elsősorban a bodrogközi, valamint a dél-borsodi, tiszamenti részein az utóbbi években jelentősen elszaporodtak a foglyok. évek óta csak meghatározott napokon és számban lehetett elejteni a hosszucsőrümadarakat. a mezőgazdaság „ingyen napszámosai”, a tervszerű vadgazdálkodás eredményeként olyan mértékben szaporodtak hogy az idén már nemcsak kilövésükre adtak engedélyt, hanem élve is befogják azokat.

a „hálós vadászat”, pénteken kezdődött meg tiszakarád, mezőcsát, sátoraljaujhely térségében, ahol az irtványerdőkben, a csenderesekben, a legelőket övező fasorokban nagy számban tanyáznak. a puskanélküli vadászat során mintegy másfélezer foglyot fogtak be. a zsákmány egy részét exportálják. /mti/

--

bb. 30. az első nagyjavítás a borsodi sörgyárban

vid/fm/rj -cz

1974. január 4.

több mint egy éves üzemelés után az első nagyjavításra leállt a böcs község határában lévő borsodi sörgyár. a karbantartó részleg szerelői átvizsgálják a többszáz hektóliteres főzőüstöket, a hozzátartozó csővezetéseket, automatikus vezérlő berendezéseket, a hűtő és palackozó gépsorait. a tizenöt napra tervezett nagyjavítás után kezdik meg ismét a borsodi sör gyártását.

a borsodi sörgyár a múlt évben kilencszázötvenezer hektóliter sört készített. a hazai piacot három féle termékkel látta el. az idén 1,2 millió hektóliter sör főzését tervezik, amelylyel északkelet-magyarország lakóinak igényeit elégítik ki.

a sörgyári nagyjavítás mellett teljes üzemmel dolgozik a malátagyár. pénteken elérte a tervezett napi hatvan tonnás termelési szintet, a malátából a helybeni felhasználáson kívül a budapesti kőbányai-, valamint a pécsi sörgyárnak is szállítanak. /mti/

--

14.30 rj

- 23 -

K. J. I. J.

bb. 33. az év első import-szerződése - több mint egymillió tonna műtrágya és alapanyag a szovjetunióból

t sz /mm/1e/1l cz

1974. január 4.

az év első nagyjelentőségű import szerződését pénteken írta alá budapesten török istván/chemolimpex külkereskedelmi vállalat vezérigazgatója, és n. z. krilov, a szovjet szojuzpromexport külkereskedelmi egyesülés elnökhelyettese. az aláírásnál ott volt d. j. levcsenko a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselőjének vezetője.

a szerződés értelmében a szovjet fél 1974-ben 1159-ezer tonna műtrágyát és műtrágya-alapanyagot szállít magyarországi megrendelőjének, több mint 27 millió rubel értékben.

a megállapodás aláírása után n. z. krilov többek között elmondta, hogy az idén körülbelül 10 százalékkal több műtrágyát és alapanyagot szállítanak magyarországra, mint az előző években. természetesen a mstani üzletkötés realizálásával még nem fejeződtek be a tárgyalások az 1974-es szállításokról, hiszen a magyar mezőgazdaság még több műtrágyát igényel, s ha a tárgyalások eredményesen záródnak majd, újabb szerződéseket köthet a szojuzpromexport és a chemolimpex.

török istván, a chemolimpex vezérigazgatója arról is szólt, hogy elsősorban nyersfoszfátból rendelt a külkereskedelmi vállalat többet mint 1973-ban, összesen 429 ezer tonnát s ez a mennyiség az összes magyar apatit-import 67 százaléka. /a nyersfoszfát, azaz az apatit a szuperfoszfát műtrágya és kistrészből a mososzerek alapanyaga./ ezenkívül kész szuperfoszfátot is importálunk a szovjetunióból.

a világpiacon árák - mint ismeretes - az elmúlt hónapokban nagymértékben emelkedtek, például a nyersfoszfát ára megháromszorozódott. a most aláírt magyar-szovjet műtrágya és alapanyagimport megállapodással azonban változatlan áron vásároljuk a hazai mezőgazdaság igényeinek jelentős részét kielégítő műtrágyát s a külkereskedelmünket sem érinti a világpiacon áremelkedés olyan nagy mértékben mint ha csak a tőkés országoktól vennék a termékeket. a vállalat a nyugati műtrágya-importot sem szünteti meg, hiszen a hazai igények is évről évre nőnek. /mti/

MA 1520

- 24 -

I kül

bb. 31. a falu a szocializmus útján című kiállítás pesterzsébeten

t/gy/gk/rj hi -cz

1974. január 4.

az mszmp kb agitációs és propaganda osztálya által rendezett „a falu a szocializmus útján”, című vándorkiállítást pénteken ünnepélyesen nyitották meg a xx. kerületi vasas művelődési központ kamaratermében. a szocialista mezőgazdaságunk fejlődését nyomon követő fotókiállítást somogyi béla, az mszmp xx. kerületi bizottságának titkára nyitotta meg. pesterzsébeten a bemutató január 13-ig tekinthető meg. /mti/

-.-

bb. 34. reálisabb tervek a városközpontok kialakításánál

t/gy/fk/rj hi -cz

1974. január 4.

győri margit, az mti hirmagyarzója írja:

a minisztertanács pénteki ülésén az építésügyi és városfejlesztési miniszter és a minisztertanács tanácsi hivatala elnökének előterjesztése alapján megtárgyalta a főváros decentralizált területközpontjai kialakításának vizsgálatáról szóló jelentést.

az eddigi városközpont-átépítések vizsgálata azt mutatja, hogy a fővárosi tanács következetesen végrehajtja a kormány által jóváhagyott általános rendezési tervben meghatározott központok kialakítását. a városközpontokhoz, továbbá a városrészek központokhoz célszerűen kapcsolódik a városszerkezetet döntően befolyásoló lakásépítés és közlekedési hálózat. a metró kelet-nyugati vonalának kiépítése lehetővé tette a zuglói-örsei vezér tér és a déli pályaudvar-moszkva tér fejlesztését. a városközpont területén a metróállomások környékének kiképzésével a belváros jelentős pontjai alakulnak ki az igényeknek megfelelően. az észak-déli metróvonal kiépítésével lehetővé válik újpest és kispeszt városrészek központok megvalósítása. a lényegében már kialakult mórlicz zsigmond körtemi városrész-központból hiányzó kereskedelmi létesítmények pótlására a fővárosi tanács intézkedett. ugyancsak hatékony intézkedésekkel védi a tervekben megrajzolt központok területeit a rendelkezéstől eltérő felhasználás megakadályozásáért: biztosítja, hogy a szükséges intézmények - amint azok felépítésére lehetőség nyílik - megfelelő helyre kerüljenek.

/folyt.köv./

14.45 rj

- 25 -

MA 1520

bb. 34. / reálisabb... 1. folyt./rj

a gazdasági realitásoknak megfelelően a részletes rendezési és beépítési tervek módosítását, illetve a program csökkentését rendelte el többek között Kőbánya, Pesterzsébet, a belváros esetében - valamint nagymértékben csökkentette az eredetileg előírt költséges magas lakóépületek kialakítását, amelyek túlnyomórészt a központokban kaptak volna helyet. az eredetileg számításba vett 7500 lakás helyett csak 3500 új otthont alakítanak ki magasépületben.

a fővárosi tanács a lakáshiány megszüntetésére tett erőfeszítések mellett az általános rendezési tervben előírt városközpontok lassított ütemű és mértéktartó kiépítését szorgalmazza. ebből az ütemezésből következik, hogy a központok csak a VI. ötéves terv során fogják majd a lakosság számára a szélesebb körű közép- és felsőfoku ellátást biztosítani. ez azt jelenti, hogy a központok 10-15 évig a befejezetlenség hatását keltenék. ennek csökkentésére a fővárosi tanács olyan rendezési tervek készítését szorgalmazza, amelyek az egységes koncepció biztosítása mellett ütemezhetőséget is lehetővé tesznek, egy-egy rész teljes - egymás utáni - befejezésével. e hatást csökkenteni lehet azáltal is, ha a városközpontok kialakítását megelőző szanálásokat a pénzügyileg megalapozott, koordinált beruházások megvalósítási ütemének megfelelően hajtják végre.

a városközpont-területek fenntartása mellett nagyobb lehetőséget kell biztosítani a beruházások térbeni és időbeni koordinációjára. ennek lényeges feltétele, hogy a részletes rendezési tervek időbeni elkészítése, ugyanis ezek alapján lehet tisztázni a területelőkészítési igényeket és azt, hogy erre a célra milyen fedezet szükséges. a koordináció hatékonyságának javítására a terület és beruházás előkészítés a jelenleginél nagyobb felelősséget igényel. indokolt továbbá a koordinációban érdekelt vállalatok részéről az egyes beruházásokhoz számításba vett támogatás mértékének felülvizsgálata, figyelemmel a beruházás megvalósításának ütemére is. szükséges továbbá, hogy egyes központok területén az irodaház építési korlátozást - a koordinált megvalósítás érdekében - konkrét kérelem alapján feloldhassák, és ezekben az egyedi esetekben magasház építése is lehetővé válik.

/folyt.köv./

14.55 rj

- 26 -

NA 1525

9

bb. 34. / reálisabb... 2. folyt./rj

biztosítani kell a központok területének arányos fejlesztését, s ezekben a körzetekben meg kell akadályozni a lakosság magasabb foku ellátását veszélyeztető beruházásokat. ezzel párhuzamosan továbbra is figyelmet kell fordítani a beruházásoknak összhangban álló célszerű megvalósítására. a gazdasági erőforrásokkal. a vizsgálat során általában nem találtak túlzottan költséges és dekoratív célokat szolgáló terveket. egyes esetekben a fővárosi tanács saját hatáskörében intézkedett, a mprogramokat módosításra visszaadta, az engedélyezési eljárás megfelelő eszköz a túlzott igényű városközpontok kialakításának megakadályozására.
/mti/

-.-

bb.35. a minőség szabályozás rendszerének fejlesztése

1/kg/gk/1e/a/-cz

1974. január 4.

kende géza, az mti hirmagyarzója írja:

a termelés hatékonyságának növelésében, a lakosság szükségleteinek jobb kielégítésében és a nemzetközi versenyképesség biztosításában igen fontos tényező a termékek minőségének javítása. az iparcikkek jó minőségű gyártását az állam különféle szabályozókkal ösztönzi. a szabályozórendszer hatékonyabbá tétele érdekében hozott határozatot a minisztertanács - az országos műszaki fejlesztési bizottság előterjesztése alapján - a minőség szabályozás rendszerének fejlesztésére.

a határozat előírja a minisztériumok fokozott részvételét az irányításuk alatt álló ágazatok minőségfejlesztési politikájának kialakításában. ennek érdekében ezentúl a központi, állami hitelekkel támogatott és a jelentősebb vállalati beruházások tervezésénél törekedni kell a leendő termékek minőségi színvonalának meghatározására is. eddig ugyanis a gyártmányok minőségét gyakran csak a piac befolyására hagyatkozva, kellő tervszerűség nélkül állapították meg. a minisztériumok más módon is előmozdithatják a jobb minőségű termékek gyártását, például fokozottabban támogatják ezentúl a korszerű cikkek előállítására alkalmas licenciák vásárlását.

tovább kell fejleszteni a minőségellenőrzést is. eddig a vállalatok maguk alakították ki termékeik minőségének ellenőrzési rendszerét, de nemegyszer hiányzott is a megfelelő ellenőrzés, s emiatt sokszor hibás, csökkent értékű áru került a kereskedelemhez. a minisztertanács határozata most kimondja: mivel a felügyeleti szervek felelősek a vállalatok, szövetkezetek eredményes működéséért, rendszeresen vizsgálniuk kell, hogy az üzemekben megvan-e a minőségellenőrzés feltételei, mint például a műszerek, a termékeket vizsgáló berendezések. stb./
/folyt.köv./
15.15/a

- 27 -

NA 1525

bb.35./ a minőségszabályozás.....folyt./-a

a határozat szerint a termékek minőségét kialakító dolgozókat anyagi ösztönzéssel fokozottan érdekeltté kell tenni a jobb munkában. ez a vállalati vezetőkre is kiterjed, ugyanis a minisztériumok, a megyei tanácsok az éves nyereségprémium megálapításakor mérlegelik a népgazdaság vagy a lakosság érdekeit célzó, s a nyereségben esetleg nem kifejeződő vállalati magatartást is,

az iparban nyolc- kilencezer szabványt tartanak számon, ezeknek egy része azonban a műszaki fejlődés következtében elavulttá vált. a magyar szabványügyi hivatal eddig is felülvizsgálta, korszerűsítette a követelménytől elmaradt szabványokat, a minisztériumok rendelkezése viszont meggyorsítja a munkát, mert ezentúl öt évenként felül kell vizsgálni valamennyi szabványt. tovább bővül a magyar szabványügyi hivatal hatásköre is. új feladata segíteni, hogy a termékek minősége a nemzetközi szabványokhoz igazodjon. a jó minőség biztosítása érdekében a tárcaikkal együttműködve szorgalmazhatja a technológia fejlesztését is. ilyen módon főként a monopóliumhelyzetben lévő vállalatokat lehet az állandó jó minőség tartására ösztönözni.

a gyártmányok exportképességének fokozása, a lakosság igényeinek jobb kielégítése érdekében továbbfejlesztik a kiváló áruk fórumának tevékenységét: az elbírálásnál a használati érték, a belső tartalom magasabb pontszámot kap. ugyanakkor a cikkek minőségét tanúsító jelzések formai kelleit szigorubban kell megkövetelni a termék gyártóitól, illetve forgalombahozóitól.

a javító-szolgáltató és karbantartó tevékenység minőségének javítására, a lakosság igényeinek jobb kielégítése céljából a minisztériumok határozata kimondja: intézményessé kell tenni a szolgáltatások állami ellenőrzését. ezért az illetékes minisztériumok, felügyeleti szervek a felelősök, különösen a nagyobb javításokat - mint a gépkocsik, háztartási gépek, televíziókészülékek karbantartását, javítását - ellenőrzik ezentúl a még magasabb színvonalú szolgáltatás kialakítása érdekében. /mti/

15.20/a

MA 155

- 28 -

bb.36. a fizikai dolgozók általános és szakmai műveltségét tovább kell növelni - országos felnőttoktatási konferencia kezdődött kecskeméten

vid/fm/a/-cz

1974. január 4.

a magyar pedagógiai társaság bács-kiskun megyei tagozata, a megyei tanács művelődésügyi osztálya és a pedagógus szakosztály vezetett megyei bizottsága kétnapos országos felnőttoktatási konferenciát rendezett kecskeméten. az ország különböző vidékeiben, városaiban tevékenykedő, irányító és gyakorlati szakemberek vitatják meg a dolgozók iskolai oktatásának problémáit, a fejlesztés lehetőségeit, az mszmp közoktatáspolitikai határozatának szellemében.

a konferenciát pénteken katanics sándor, a bács-kiskun megyei pártbizottság titkára nyitotta meg, aki egyebek közt elmondta, hogy hazánkban a felszabadulás óta végbement kulturális forradalom legjobb eredményei közé tartozik a felnőttek iskolai oktatásának megszervezése, amelynek keretében csupán bács-kiskunban mintegy 40,000 dolgozó szerzett alsó-, közép- illetve felsőfoku képzettséget. hangsúlyozta a fizikai dolgozók rendszeres - általános és szakmai továbbképzésének - a munkásműveltség növelésének - alapvető jelentőségét, amelyet megkövetel az ipar szerkezeti átalakulása, a termelés technológia állandó tökéletesedése, a szocialista demokrácia szélesítése.

a vitaindító referátumot a művelődésügyi minisztérium felnőttoktatási koordinációs bizottságának vezetője, dr. meggyes béla tartotta, a felnőttoktatás új perspektívái a párt határozat végrehajtásának tükrében, címmel. az előadó kitért a határozat szellemében készült minisztériumi intézkedési tervre, amely tíz évre meghatározza a dolgozók különböző szintű oktatásának szélesítésére és korszerűsítésére vonatkozó célokat. utána bodor jeno, a bács-kiskun megyei tanács művelődésügyi osztályvezetője a megye felnőttoktatásának helyzetéről tartott előadást. ezt követően négy koreferátum hangzott el. oszoli béla és székely györgy, a művelődésügyi minisztérium főelőadója, az alsófoku felnőttoktatás fejlesztési lehetőségeivel, illetve a dolgozók gimnáziumának új formáival foglalkoztak, majd hercegi károly minisztériumi osztályvezető a dolgozók hároméves szakiskolájának megvalósítását, dr. buzás jános, a kecskeméti dolgozók önálló általános iskolájának és gimnáziumának igazgatója pedig a dolgozók megyebeli iskoláiban szerzett pedagógiai tapasztalatokat ismertette.

szombaton négy szekcióban vitatják meg az általános iskolai felnőttoktatás fejlesztését, a gimnáziumi új vizsgarendszert és rendtartást, a szakmunkásképzést és a dolgozók hároméves szakközépiskolájának kapcsolatát, a felnőttoktatás presztizsét, társadalmisításának kérdéseit. /mti/

15.40/a

- 29 -

MA 160

bb.37. többszintes faházak - három vállalat egyesítésével megalakult a nyugatmagyarországi fagazdasági kombinát

vid-kz/fé -cz

1974. január 4.

nyugatmagyarországi fagazdasági kombinát néven egyesült a szombathelyi nyugatmagyarországi fűrészek, az erdő és fafeldolgozó gazdaság, valamint a soproni faforgácsfeldolgozó. a kombinát pénteken szombathelyen megtartott alakuló értekezletén részt vett dr. madas andrás mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes és czirák ferenc, a vas megyei pártbizottság titkára is.

az egyesülés, mint dr. madas andrás miniszterhelyettes elmondotta, befejezése egy négy évvel ezelőtt megkezdett átszervezési folyamatnak, s kezdete egy magasfoku vertikális integráció erőteljes kibontakozásának. tökeerős nagy vállalatokra van szükség, olyanokra melyek évente egymilliárd forint termelési érték előállítására képesek, s így alkalmasak nemzetközi kooperációra is.

a nyugatmagyarországi fűrészek európa szinten termelnek, az erdő és fafeldolgozó vállalat évek óta az ország egyik legjobban dolgozó vállalata s a soproni üzem is az elvárásnak megfelelően dolgozik. ez a három vállalat rendelkezik megfelelő vezetőkkel, munkáskollektívával. a nyugatmagyarországi fűrészek az ország forgácslaptermelésének 60 százalékát adják s ehhez az alapanyag nagy részét eddig is az erdő és a fafeldolgozó gazdaságtól kapták.

beszélte a miniszterhelyettes arról is, hogy a kombinát egy-két szintes faházakat is gyárt majd, finn, svéd, kanadai faházakhoz hasonlókat. ehhez a licencet nyugatról szerzik be. ezzel az új termékkel ellátják majd egész dunántúlt és lehetőség adódik exportra is.

az egyesüléssel létrejött a magyar fagazdaság legnagyobb vállalata. a kombinát 4200 dolgozót foglalkoztat s a tervek szerint ebben az évben már mintegy 800-900 millió forint lesz a termelés értéke. ez évről évre növekszik s a lakóházak gyártásának megkezdete után elérheti a másfél milliárd forintot is./mti/

--

15.25./fé

- 30 -

NA 1615

bb.38. új oktatási intézmény hódmezővásárhelyen

vid-fm/fé -cz

1974. január 4.

a csongrád megyei tanács építőipari vállalat pénteken átadta az üzemeltetőnek a hódmezővásárhelyi vendéglátóipari szakközép-és szakmunkásképző iskola új épületcsoportját. az oktatási intézményben négy szakközépiskolai - és tizenkilenc szakmunkásképző osztály 650 tanulója oktatják a jövőben. az „u” alakú, két emeletes épületben 12 tanterem, laboratórium, fizikai előadó tornaterem, 160 személyes kollégium, napi 300 adagot előállító üzemi konyha kapott többek között helyet. berendeztek egy tantermet és egy kis tankonyhát is, amelyek a gyakorlati oktatást szolgálják. egyszerre 18 tanuló készíthet itt önállóan különféle ételeket.

az épület átadása alkalmából a belkereskedelmi miniszter nevében az építőknek, az oktatási intézmény létrehozásában kitűnt személyeknek kitüntetések és jutalmakat adtak át. a tanulók, - akiket eddig a város különböző intézményeiben öt-hat helyen oktattak, - hétfőn veszik birtokukba az új iskolát./mti/

--

bb.39. kitüntetés

15.35./fé -cz

1974. január 4.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa straub f. brunó kétszeres kossuth-díjas akadémikusnak, az mta szegedi biológiai központ főigazgatójának, az mta biokémiai intézete igazgatójának kiemelkedő tudományos, tudománypolitikai és tudomány-szervezési tevékenysége elismerésül 60. születésnapja alkalmából a magyar népköztársaság zászlórendje II. fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést lozonczy páál, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál cseterki lajos, az elnöki tanács titkára és erdey-gruz tiber, a magyar tudományos akadémia elnöke./mti/

--

15.35./fé

- 31 -

NA 1620

bb.40. az elnöki tanács elnöke fogadta a diplomáciai képviselők vezetőit

tr/p h1 -cz

1974. január 4.

a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők vezetői pénteken az új év alkalmából jókívánságukat fejezték ki Losonczy Pálnak, az elnöki tanács elnökének.

az elnöki tanács fogadásán résztvett Gáspársándor és Kisházi Ödön, az elnöki tanács helyettes elnökei, Cséteri Lajos, az elnöki tanács titkára, valamint Nagy Lajos, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője. a fogadás szívélyes légkörben zajlott le. /mt1/

-. -

bb.41. elkészült a szegedi szabadtéri játékok idei programja

vid/fm/p -cz

1974. január 4.

az idei nyáron tizenöt előadást tartanak július 20. és augusztus 20. között a szegedi szabadtéri játékok dóm-téri színpadán. Papp Gyula, a szegedi tanács elnökhelyettese, a fesztivál intéző bizottsága elnöke pénteki sajtótájékoztatóján elmondotta: olyan változatos programot igyekeztek összeállítani, amely a hazai és a külföldi nézők érdeklődésére egyaránt számot tarthat. az évadot július 20-án Vörösmarty Cillei és a Hunyadiak című történelmi drámájával nyitják meg. az előadást Marton Endre rendezte, a különféle szerepekben a budapesti nemzeti színház művészeit láthatja a közönség. ezt a drámát három ízben tűzik műsorra. négy alkalommal kerül színre az idei nyáron is Kacsóh Pongárc népszerű daljátéka, a János vitéz, Horváth Zoltán rendezésében.

a magyar állami népi együttes új műsorösszeállítással három este lép a dóm-téri közönség elé. ugyancsak háromszor kerül színre Puccini Turandot című operája Szinetár Miklós rendezésében. a játékok igazgatósága arra törekszik, hogy a mű főbb szerepeire neves külföldi vendégművészeket szerződtessen. ez évben ismét szovjet balettegyüttes műsorában is gyönyörködhetnek majd a nézők. két este Csajkovszkij Hattyúk Tava című balettjét mutatja be a dóm téren a Lenin renddel kitüntetett Minszki Állami Akadémiai Nagyszínház balettkara, amely ez alkalommal először látogat el hazánkba.

a szabadtéri játékok programja mellett számos más kulturális, sport-és szórakoztató rendezvény várja mindazokat, akik a nyári ünnepi hetek időszakában ellátogatnak Szegedre. /mt1/

15.55/p

-. -
-32-

NA 1625

bb.42. felhasználható 19 óra után!

operabemutató szegeden

vid-fm/fé -cz

1974. január 4.

a szegedi nemzeti színházban pénteken tartották meg az 1974-es év első operabemutatóját. Gounod Faust című operája került színre Angyal Mária rendezésében. a szegedi szimfonikus zenekart Szalatsy István vezényelte. a főbb szerepeket Réti Csaba, Gregor József, Bálint Ilona és Gyimesi Kálmán énekelte. a díszleteket Sándor Lajos, a jelmezek Bata Ibolya tervei alapján készültek. /mt1/

-. -

bb.43. tapasztalatcsere-sorozat a továbbtanuló munkásgyermek előkészítő tanfolyamairól

vid-fm/fé -cz

1974. január 4.

a Komárom megyei tanács a szakszervezetek megyei tanácsával együttesen évenként több mint ezer fizikai dolgozó gyermeke részére szervez középiskolai és egyetemi előkészítő tanfolyamokat. miután már több éves tapasztalattal rendelkeznek a gyakorló pedagógusok, a szakszervezetek megyei tanácsa most sorra tapasztalatcsere-re hívja meg ezeket a nevelőket. az szmt ugyanis a helyi tanácsokkal közösen összegezni kívánja, hogy mennyire hasznosak az előkészítő tanfolyamok, s milyen arányban kerülnek a felsőbbfokú oktatási intézményekbe a munkások gyerekei.

az első ilyen módszertani tanácskozást pénteken Oroszlányban rendezték meg. ebben a városban az általános-és a középiskolások döntő többsége fizikai dolgozó gyermeke. a továbbtanulók száma évről-évre emelkedik. a tanácskozáson ismertették, hogy a tanulók szüleikkel együtt felismerték az előkészítő tanfolyamok hasznosságát. ezt az is bizonyítja, hogy a jelenlegi tanévben a tavalyinál kétszer többen, csaknem 200-an vesznek részt az előkészítőkön. a legtöbb tapasztalattal, gyakorlattal rendelkező pedagógusok segítik a tehetséges, továbbtanulásra alkalmas munkásgyerekek képességeinek kibontakozását. a középiskolára előkészítő tanfolyamok hallgatóinak 90-95 százaléka felvételt nyer. az egyetemek, főiskolák azonban nem értesítik a középiskolákat a felvett tanulók számáról. /folyt.köv./

- 33 -

NA 1625

bb.43. /tapasztalatcsere-.... folyt./fé

igy erről megbízható statisztikával nem rendelkeznek a középiskolák. a tanácskozás résztvevői hasznosnak tartanák, ha az egyetemek minden évben tájékoztatnák a középiskolákat tanulóik sorsáról.

az ötletekben és javaslatokban gazdag oroszlan yi megbeszélés után a következő hetekben a megye más városaiban és munkástelepein is megrendezi a pedagógusok tapasztalatcserejét a szakszervezetek komárom megyei tanácsa./mti/

-. -

bb.44. az új kiadói tanács első ülése

k/gg/szö/a/ta

1974. január 4.

az újjáalakult kiadói tanács dr. simó jeno művelődésügyi miniszterhelyettes elnökletével pénteken tartotta első ülését a művelődésügyi minisztériumban. a kiadói tanács a művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatósága mellett működő tanácsadói, véleményező testület, melynek tagjai a könyvkiadásban érdekelt minisztériumok, szervek véleményét hivatottak képviselni. a tanács újjáalakításával a művelődésügyi minisztérium olyan tanácsadó testületet hozott létre, amely rendszeresen megvitatja majd a kiadók éves és távlati terveit, értékeli a könyvkiadás teljesítményét, közvetíti a szakmai igényeket, elősegíti a könyvkiadói, valamint a hivatásos kiadókon kívüli könyvkiadás összhangjának megteremtését, hozzájárul a népgazdasági tervek és a könyvkiadás koordinálásához, felhívja a figyelmet az esetleges hiányokra vagy elhanyagolt területekre, javaslatot tesz új vállalkozások tervezésére, indítására.

az újjáalakult kiadói tanács első ülésén az ideai kiadói tervekről szóló beszámolót vitatta meg, majd megtárgyalta a hivatásos kiadókon kívüli könyvkiadási tevékenységről szóló tájékoztatót és a szerkesztőségi tanácsokról szóló beszámolót. /mti/

-. -

16.15/a

- 34 -

Mr 16^{yo}

bb.45. bucsu kardos tabor akademikusoktól

k/mir/pá/a/ta

1974. január 4.

kandelláberek lángjainál vettek végső bucsut kardos tabor kossuth-dijas akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanártól pénteken a farkasréti temetőben a neves tudós családtagjai, pályatársai, barátai, tanítványai és tisztelői. a kosszorokkal övezett ravatalnál lerótták kegyeletüket a magyar tudományos akadémia, az eötvös loránd tudományegyetem képviselői, tudományos és irodalmi életünk ismert személyiségei.

a magyar tudományos akadémia nevében harmatta jános akadémikus, az mta nyelv-és irodalomtudományok osztályának elnök helyettese méltatta az elhunyt munkásságát. emlékeztetett arra, hogy kardos tabor személyében egyik legsokoldalúbb és legszínesebb egyéniségét veszítette el a magyar irodalomtudomány sokoldalú munkájának elismerését egyetemi tiszte és a kossuth-dij mellett hazai és külföldi tudományos, kulturális szervezetek, társaságok tisztségei és tagságai, a comenius emlékérem, az olasz nemzeti dante-bizottság aranyérme és más kitüntetései szemléletesen tanúsítják. kardos tabor a humanista tudós megtestesítője volt. irodalom-és nyelvtörténeti, vallástörténeti, stíluselemzési, ikonográfiai és mesekutatási munkálatait a marxista kutató érzékenysége és sokoldalúsága hatotta át. egész életét a költészet, az irodalom tanulmányozásának és oktatásának szentelte. művelve elélvülhetetlen érdemeket szerzett nemzeti tudatunk történetének és szocialista hazafiságunk történeti előzményeinek kutatásában.

a neves tudóstól az eötvös loránd tudományegyetem, valamint munkatársai, tanítványai nevében székely györgy, az egyetem dékánja és sallai géza, az elte olasz tanszékének tanára vett bucsut./mti/

-. -

bb.46. kétszáz ezer árnyalata a kéknek - színoid-rendszer matematikai-optikai alapon

t kg /gg/p sc la

1974. január 4.

többmillió színárnyalat keverhető ki azzal a különleges módszerrel, amelyről a budapesti műszaki egyetem szakemberei pénteken előadást tartottak a technika házában.

/folyt köv ./
16.40/p

-35-

Mr 16^{yo}

bb.46. kétszázézer árnyalta a kéknek....folyt/p

az egységes színrendszernek különösen az építő, a festék-, a gyógyszer- és a textiliparban nagy a jelentősége, de segítheti a kereskedelem fejlődését is. jelenleg általában számokkal jelölik az egyes színeket. a rendelő számmal jelzi, hogy például a bőrt a butort, a különböző textiliákat milyen színben kéri. a sokféle árnyalat miatt azonban gyakran nem lehet pontosan megjelölni az igényt. a legismertebb külföldi színrendszer is csak ezerféle árnyalatot tartalmaz.

a budapesti műszaki egyetemen most kidolgozott színoid-rendszer viszont a matematika és az optika törvényszerűségeit felhasználva sokkal több színárnyalat megkülönböztetését és reprodukálását teszi lehetővé. a kék színnek például kétszázézer, a sárgának félmillió árnyalatát tárja fel. alkalmazása, gyakorlati elterjesztése jelentős népgazdasági hasznot eredményezhet.

a módszerre a kgst tagországok szakemberei is felfigyeltek, alkalmazásával az együttműködés tovább szélesedhet. a színoid-rendszer iránt egyebek között japánból és svédországból is érdeklődnek./mt1/

-.-

bb.47. licenc vásárlása nagyfeszültségű kapcsolóberendezések gyártásához - magyar-svájci kooperáció a villamosiparban

1/sz/mm/1e/a/1a

1974. január 4.

a transelektro és a brown boveri et cie. baden svájci részvénytársaság a közelmúltban mindkét fél számára jelentős licencszerződést kötött.

a szerződés értelmében a 110 kv-tól - 750 kv-ig terjedő feszültségtartományban kénhexafluorid/sf 6/ szigetelésű komplett nagyfeszültségű kapcsolóberendezések gyártására a ganz villamossági művek még az idén megkezdik a felkészülést. a gyár - amely egyébként egyike európa legrégebbi villamosipari vállalatainak - az sf 6 rendszerű megszakítókon kívül a kapcsolóberendezésekhez szükséges többi részegységet is előállítja majd. a svájci licenc alapján történő gyártáshoz szükséges műszaki dokumentációk átadása mellett a brown boveri cég az elkövetkezendő hónapokban magyar szakembereket is kiképez badeni és oerlikoni gyáraiban. a licenc magyar vásárlójának joga van ezeket a berendezéseket meghatározott országokba exportálni és a hazai gyártó vállalat belföldön is értékesítheti a kapcsolóberendezéseket.
/folyt.köv./
17.40/a

- 36 -

N+1805

bb.47./ licenc.....1.folyt./-a

a transelektro a licenc-vásárlás előtt széleskörű piac-kutatást végzett, s több ajánlattevő - nemzetközi hírű nyugat-európai villamosiparicég-közül választotta ki, a kölcsönös előnyök figyelembe vételével, svájci együttműködő partnerét.

x x x

kiss lászló, a transelektro kereskedelmi igazgatója a licencvásárlással kapcsolatban többek között elmondta, hogy a hagyományos berendezések mellett - amelyet egyébként francia licenc alapján gyártanak magyarországon - rövidesen gyártani kezdik az új típusú, de alkalmazására csak fokozatosan térnek át.

az új típus bevezetését az ez a szükségessé, hogy a villamosenergiaellátás egyre nagyobb feszültségű hálózatot igényel, de a nagyobb transzformátorállomásokat a városok belsejében, a sűrűn lakott területeken nem lehet felépíteni, emiatt pedig a nagy trafóállomásokról közepfeszültségű hálózaton keresztül kell továbbítani az áramot. az új szabadalom előnye, hogy a berendezés szigetelőjeként gázt használnak, így méretei jóval kisebbek a korábbiakénál.

ezek a kapcsolóberendezések tehát új fejezetet nyitnak a nagyfeszültségű villamosipari technikában, alkalmazásukkal lehetővé válik, hogy nagyfeszültségű transzformátor-állomásokat építsenek föl a városközpontokban is. az sf 6 kapcsolók érzéketlenek a légszennyeződésre és robbanásbiztosak, tehát ipari üzemekben épp úgy, mint például olajfinomítóknál felállíthatók. a hagyományos berendezéseknél a por, korom, stb. szennyeződéstől gyakran üzemzavar keletkezett. az új berendezés karbantartást alig igényel, s az üzembiztonság, valamint az életvédelem szempontjából messze felülmúlja az eddig használt készülékeket.

a transelektro a szerződés értelmében harmadik piacra is szállíthatja a berendezéseket, a hazai igények kielégítésén kívül. tárgyalnak több arab sejkiség képviselőivel az exportlehetőségekről és libiából már megrendelés is érkezett. szó van arról, hogy a kiépülő 750 kv-os magyar-szovjet távvezeték már ezzel az új kapcsolóberendezéssel látnák el. a gyártás fel-futása után lehetőség nyílik arra is, hogy a kgst integráción belül iparunk kielégítse a többi tagország igényét.
/folyt.köv./
17.45/a

- 37 -

N+1805

bb.47./ Licenc....2.folyt./-a

a 12 évre szóló licenc vásárlási szerződés egyben kooperációs megállapodás is. a svájci cég nemrég szerződést kötött kuvaiti partnerével ilyen típusú készülékek szállítására, az ehhez szükséges transzformátorokat a transelektro exportálja még az idén mintegy félmillió dollár értékben. az első berendezéseket már januárban utnak indítják.

a fejlesztésekről kölcsönösen tájékoztatja majd egymást a magyar és a svájci partner, s a továbbiakban kidolgozott szakadalmakat is átadják egymásnak. /mti/

-.-

bb.48. a belső szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig:

a/La

1974. január 4.

26. ujévi hatásvat a holt dunán
27. központi vízmű tisztafüreden
28. kiegészítő lakásügyi intézkedések
29. hátóban a foglyok
30. nagyjavítás a borsodi sörgyárban
31. „a fatu a szocializmus utján,, - kiállítás
32. a minisztertanács ülése
33. az év első import-szerződése
34. reálisabb tervek a városközpontok kialakításánál
35. a minőség szabályozás rendszerének fejlesztése
36. országos felnőttoktatási konferencia kecskeméten
37. nyugatmagyarországi fagazdasági kombinát
38. új oktatási intézmény hóódmezővásárhelyen
39. kitüntetés
40. losonczi pát fogadta a diplomáciai képviselötek vezetöit
41. szegedi szabadtéri játékok programja
42. operabemutató szegeden
43. továbbtanuló munkásgyemekek előkészítő tanfolyamai
44. az új kiadó tanács első ülése
45. bucsu kárdos tiber akadémikustól
46. színoid-rendszer matematikai alapon
47. magyar-svájci kooperáció
48. hírijegyzék

/mti/

18.00/a

M 1815

- 38 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti hivatalos közlemények

1974. január 4.

bb. 32. ülést tartott a minisztertanács

il cz

1974. január 4.

a kormány tájékoztatási hivatala közli: a minisztertanács pénteken ülést tartott.

az országos tervhivatal elnöke, a pénzügyminiszter, és az országos műszaki fejlesztési bizottság javaslatot terjesztett a kormány elé a központi fejlesztési programok előkészítésére, végrehajtásuk szervezésére és ellenőrzésére. az előterjesztés szerint a korábban megállapított irányelvek helyesnek bizonyultak, de a gyakorlati tapasztalatok alapján célszerű azokat kiegészíteni. az előterjesztők javaslatot tettek arra, hogy részletesebben meg kell határozni a központi fejlesztési programmá nyilvánítás feltételeit, szabályozni kell e programok előkészítésének rendjét, javítani kell végrehajtásuk irányítását és összehangolását. a kormány az előterjesztést elfogadta.

az országos műszaki fejlesztési bizottság javaslatot terjesztett a kormány elé a minőség szabályozás rendszerének fejlesztésére, a rendszer hatékonyságának növelésére. az előterjesztés megállapítja, hogy az elmúlt években korszerűbb termékek kerültek forgalomba, kedvezőbb lett a gyártmányok minőség szerinti összetétele, az ipari termékek közül több elérte a vezető nemzetközi márkák színvonalát.

/folyt.köv./
13.45/11

- 1 -

61450